КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

Кафедра кримінального процесу та криміналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора з науково-педагогічної роботи
ННІ права
_____Тарас ДІДИЧ
«14» травня 2025 року

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС ДИСЦИПЛІНИ
«ОСОБЛИВІ ПОРЯДКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ»

для здобувачів освіти 2024 року вступу

галузь знань	**08 «Право»**
спеціальність	**081 «Право»**
освітній рівень	**магістр**
освітня програма	**«Право»**
вибірковий блок	**«Кримінальне судочинство»**

вид дисципліни	**01.05.13**
Форма навчання	**денна**
Навчальний рік	**2025/2026**
Семестр	**третій**
Кількість кредитів ECTS	**чотири**
Мова викладання, навчання та оцінювання	**українська**
Форма заключного контролю	**іспит**

ВИКЛАДАЧ: Іван МІРОШНИКОВ, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики

КИЇВ 2025

Мірошников І.Ю. Особливі порядки кримінального провадження: навчально-методичний комплекс забезпечення викладання навчальної дисципліни для студентів галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-наукової програми «Право» (денна форма здобуття освіти). Київ. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2025. 46 с.

Рецензенти:
Олена КОСТЮЧЕНКО, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
Оксана КУЧИНСЬКА, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального процесу та криміналістики Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри кримінального процесу
та криміналістики
_____
(Олена КОСТЮЧЕНКО)
Протокол № 13 від «01» травня 2025 року

Схвалено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту права

Протокол № 9 від «7» травня 2025 року

Голова науково-методичної комісії _____ (Юліанна ЦВЄТКОВА)

Схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту права

Протокол № ____ від «___» _____ 2025 року
Голова Вченої ради_____ (Оксана ВАСИЛЬЧЕНКО)

ЗМІСТ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙНИХ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ВСТУП

1. Мета дисципліни скерована на поглиблене вивчення сучасних проблем особливих порядків кримінального провадження на доктринальному рівні; кримінального процесуального законодавства та практики його застосування, а також правових позицій Європейського суду з прав людини; аналізу сучасного стану і тенденцій розвитку кримінального процесуального права та окремих його інститутів; визначення шляхів удосконалення кримінального процесуального законодавства в цих сферах.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1. Знати основні теоретичні та практичні аспекти особливих порядків кримінального провадження, критерії диференціації процесуальної форми, літературні джерела з особливих порядків кримінального провадження, акти кримінального процесуального законодавства, що регулюють особливі порядки кримінального провадження та судову практику з цих питань.

2. Вміти оцінювати та визначати роль і завдання особливих порядків кримінального провадження, виокремлювати їх від інших порядків кримінального провадження, надавати їм кримінальну процесуальну характеристику.

3. Володіти елементарними навичками роботи з навчальною та нормативно-правовою літературою, застосування наукових методів пізнання та правових способів розв'язання спірних практичних ситуацій у сфері кримінального процесуального права.

3. **Анотація навчальної дисципліни.** Форми викладання і методи навчання цієї дисципліни спрямовані на проведення поглибленого правового аналізу положень кримінального процесуального права України, отримання студентами практичних навичок щодо особливих порядків кримінального провадження, їх правильної кримінальної процесуальної інтерпретації, напрацювання пропозицій по вдосконаленню чинного законодавства. Курс навчальної дисципліни передбачає поглиблене вивчення студентами особливих порядків кримінального провадження при порівнянні його положень із відповідними процесуальним процедурами інших країн, а також його реалізації в контексті міжнародно-правових актів, ратифікованих Верховною Радою України.

4. **Завдання дисципліни:**

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

Студент здатний узагальнювати підходи до кваліфікації правових ситуацій, пов'язаних із особливими порядками кримінального провадження, виділяти суттєві ознаки окремих інститутів (угоди, спрощене провадження, приватне обвинувачення) та формувати на цій основі логічні висновки.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні

Опанування дисципліни передбачає оволодіння навичками наукового аналізу судової практики, нормативно-правових актів та формування обґрунтованих пропозицій щодо удосконалення особливих порядків кримінального провадження.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

Студент здобуває вміння системно працювати з матеріалами кримінального провадження, судовою практикою, науковими статтями, нормативною базою України та міжнародними актами, зокрема практикою ЄСПЛ.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово

Передбачає опрацювання міжнародних джерел права (рішень ЄСПЛ, документів Ради Європи) англійською мовою для кращого розуміння впливу міжнародних стандартів на особливі порядки кримінального провадження.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

Проявляється у здатності формулювати нестандартні правові позиції при моделюванні ситуацій щодо угод у кримінальному процесі або інших спрощених процедур, пропонувати інноваційні варіанти удосконалення правозастосовної практики.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення

Розвивається при вирішенні практичних задач і кейсів, які потребують вибору правильного варіанта особливого порядку кримінального провадження залежно від складу правопорушення та процесуальних умов.

ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними

Компетентність виявляється під час розроблення процесуальних документів, проектів процесуальних документів, планування провадження з урахуванням часових меж, узгодження інтересів учасників процесу тощо.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики ЄСПЛ на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

Опанування дисципліни дозволяє студенту визначати межі та принципи застосування особливих порядків кримінального провадження з урахуванням прецедентів ЄСПЛ, оцінювати відповідність таких процедур стандартам «справедливого суду», забезпечення прав сторін та належного процесу.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

Студент вчиться формулювати переконливу правову позицію під час здійснення особливих порядків кримінального провадження, наводити докази їх доцільності, посилатися на правові норми, практику судів та засади кримінального процесуального права.

СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

Знання дисципліни дозволяє ідентифікувати можливості для застосування угоди про примирення як форми альтернативного врегулювання, оцінити її правові наслідки, роль потерпілого та обвинуваченого в досягненні взаємоприйнятного рішення.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права.

Дисципліна формує навички аналітичного мислення для правозастосування у складних ситуаціях, зокрема, при вирішенні питання про допустимість особливого порядку або потреби у спрощеній процедурі щодо кримінального проступку.

СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

Передбачає вміння оцінити правову ситуацію з точки зору забезпечення належного захисту в межах угоди, врахування наслідків прийняття її умов для підозрюваного/обвинуваченого чи потерпілого.

СК12. Здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, професійну незалежність і відповідальність.

Студент формує усвідомлення меж професійної етики при погодженні умов угоди, оцінці добровільності дій сторін, недопущенні примусу чи порушень принципів чесності та законності.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень.

Набуті знання дозволяють студенту аргументовано і доступно пояснити суть та наслідки особливих порядків кримінального провадження клієнтам, колегам або суду, використовуючи як правову термінологію, так і зрозумілі пояснення.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, з урахуванням законності, обґрунтованості, мотивованості.

Студент здобуває навички складання процесуальних документів — угод, клопотань, судових рішень — відповідно до вимог КПК, практики Верховного Суду та правових стандартів.

СК16. Здатність застосовувати сучасні методології науково-правових досліджень та спеціальні методи у певних галузях юридичної науки.

Під час вивчення дисципліни студент оволодіває методами порівняльного аналізу в кримінальному процесі, методами правового тлумачення, емпіричної оцінки судової практики.

СК17. Здатність аналізувати та інтерпретувати результати наукових досліджень із використанням міждисциплінарних та порівняльно-правових підходів.

Студент спроможний аналізувати наукові публікації щодо особливих порядків кримінального провадження, порівнювати моделі провадження в інших юрисдикціях, формулювати висновки щодо правової модернізації в Україні.

СК18. Здатність використовувати наукові теорії та концепції, а також набуті практичні знання при проведенні наукових досліджень.

Компетентність проявляється у здатності виконувати індивідуальні наукові завдання (реферати, аналітичні записки, виступи) з проблематики особливих порядків кримінального провадження — з використанням як теоретичної, так і прикладної бази.

5. **Результати навчання за дисципліною:**

Результат навчання (1 - знати; 2 - вміти; 3 - комунікація; 4 - автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи/форми оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1.	*Знати* предмет, завдання та методологію курсу «Особливі порядки кримінального провадження», його місце в системі навчальних дисциплін.	*лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента*	*опитування, наукова доповідь, модульна контрольна робота*	10
1.2	*Знати* правову природу особливих порядків кримінального провадження, їх процесуальну процедуру; спеціальні поняття та термінологію; літературні джерела з проблем особливих порядків кримінального	*лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента*	*опитування, наукова доповідь, модульна контрольна робота*	10

	провадження та нормативно правові акти, що їх регулюють.			
2.1	*Вміти оцінювати та визначати роль і завдання особливих порядків кримінального провадження; давати їм правову характеристику; аналізувати проблемні ситуації, що виникають при їх провадженні з метою отримання та розвитку нових знань.*	*лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента*	*опитування, наукова доповідь, модульна контрольна робота*	20
2.2.	*Вміти* самостійно аналізувати та оцінювати вплив міжнародно-правових актів та практики Європейського суду з прав людини в правовому регулюванні особливих порядків кримінального провадження.	*лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента*	*опитування, наукова доповідь, модульна контрольна робота*	10
2.3.	*Вміти* виявляти недоліки чинного кримінального процесуального законодавства України щодо особливих порядків кримінального провадження, пропонувати шляхи розв'язання наявних в цій сфері проблемних питань. Аналізувати і висвітлювати слідчу та судову практику.	*лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента*	*опитування, наукова доповідь, модульна контрольна робота*	20
3.1	Вміти доводити та обґрунтовувати власну правову позицію з проблемних питань, що виникають при особливих порядках кримінального провадження до фахівців у галузі права, аспірантів, студентів юридичних закладів вищої освіти.	*Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента*	*опитування, наукова доповідь, модульна контрольна робота*	10
3.2.	Використання іноземних мов у професійній діяльності в питаннях, що виникають при особливих порядках кримінального провадження	*Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента*	*опитування, наукова доповідь, модульна контрольна робота*	10
4.1.	Брати участь у розробці перспективного законодавства, що регулює особливі порядки кримінального провадження, обґрунтовувати необхідність вдосконалення чинного законодавства та прогнозувати його позитивний вплив на кримінальні процесуальні відносини.	*Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента*	*опитування, наукова доповідь, модульна контрольна робота*	10
4.2	Вміти аналізувати та оцінювати практику особливих порядків кримінального провадження.	*Семінарське заняття, самостійна робота студента*	*опитування, наукова доповідь, модульна контрольна робота*	10

4.3	Брати участь у виконанні теоретичних та прикладних досліджень особливих порядків кримінального провадження, застосовувати сучасні освітні технології та методики.	*Семінарське заняття, самостійна робота студента*	*опитування, наукова доповідь, модульна контрольна робота*	10

6. Співвідношення результатів навчання за дисципліною із результатами навчання за освітньо-науковою програмою

Програмні результати навчання за освітньо-науковою програмою / Результати навчання за дисципліною (код – ***тільки ті, які указані в таблиці 5***)	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2.	4.1	4.2	4.3
ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності	+	+		+	+	+	+	+	+	
ПРН 9. Генеруватнові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотвореннята правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції	+	+	+	+	+	+		+	+	+
ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання чи наукову проблему, планувати і виконувати дослідження на її вирішення, обирати релевантні методологію та джерела	+	+	+	+	+	+		+	+	+

7.1 Форми оцінювання

7.1.1. Форми поточного оцінювання:

1) опитування – від 0 до 10 балів за 1 семінарське заняття;

2) модульна контрольна робота – від 1 до 10 балів за кожну;

3) наукова доповідь – від 0 до 10 балів.

Модульна контрольна робота: від 1 до 10 балів.

10 балів - здобувач виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки; застосував відповідні конвенційні норми, двосторонні договори; норми законів та підзаконні акти України; судову практику ЄСПЛ так ВС;

9 балів - здобувач виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки; застосував відповідні конвенційні норми, двосторонні договори; закони та підзаконні акти України; судову практику ЄСПЛ; 8 балів - здобувач виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки; застосував відповідні конвенційні норми, двосторонні договори; закони та підзаконні акти України;

7 балів - здобувач виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки; застосував відповідні конвенційні норми, закони та підзаконні акти України;

6 балів - здобувач виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки; застосував норми законів та підзаконних актів України;

5 балів - здобувач виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки; застосував норми законів України;

4 бали – здобувач виокремив юридично значущі факти і сформулював правові висновки, посилаючись на чинне законодавство України;

3 бали – здобувач виокремив юридично значущі факти і сформулював правові висновки посилаючись на чинне законодавство України, що призвело до окремих помилкових результатів;

2 бали - здобувач виокремив не всі юридично значущі факти і сформулював помилкові правові висновки,

що призвело до неправильного вирішення правової ситуації;

1 бал - здобувач сформулював неналежні правові висновки та невірно вирішив задачу (не виокремив юридичні факти, не навів відповідні нормативні акти, не зміг дійти вірного висновку щодо даної фабули).

Наукова доповідь: максимум 10 балів:

10 балів – здобувач правильно вживає правничу термінологію; вільно володіє державною мовою; провів збір матеріалів за темою доповіді/наукової роботи з міжнародного захисту прав людини з різних джерел, в тому числі використовуючи доступні інформаційні технології і бази даних, та провів інтегрований аналіз цих матеріалів, виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки; доповідь/наукова робота не містить плагіату, посилання на використані джерела – коректне; виклад – логічний, зв'язний; аргументовано відповів на поставлені запитання за результатами презентації доповіді/наукової роботи; сформовані програмні компетентності є продуктивними/дуже високими.

9 балів – здобувач правильно вживає правничу термінологію; вільно володіє державною мовою; провів збір матеріалів за темою доповіді/наукової роботи з міжнародного захисту прав людини з різних джерел, в тому числі використовуючи доступні інформаційні технології і бази даних, та провів інтегрований аналіз цих матеріалів, виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки; доповідь/наукова робота не містить плагіату; є поодинокі недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; аргументовано відповів на поставлені запитання за результатами презентації доповіді/наукової роботи; сформовані програмні компетентності є продуктивними/високими.

8 балів – здобувач правильно вживає правничу термінологію; вільно володіє державною мовою; провів збір матеріалів за темою доповіді/наукової роботи з міжнародного захисту прав людини з різних джерел, в тому числі використовуючи доступні інформаційні технології і бази даних, та провів інтегрований аналіз цих матеріалів, виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки; доповідь/наукова робота не містить плагіату; є поодинокі недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; аргументовано відповів на поставлені запитання за результатами презентації доповіді/наукової роботи; сформовані програмні компетентності є продуктивними/належними.

7 балів – здобувач правильно вживає правничу термінологію; вільно володіє державною мовою; провів збір матеріалів за темою доповіді/наукової роботи з міжнародного захисту прав людини з різних джерел, в тому числі використовуючи доступні інформаційні технології і бази даних, та провів інтегрований аналіз цих матеріалів, виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки; доповідь/наукова робота не містить плагіату; є поодинокі недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; аргументовано відповів на поставлені запитання за результатами презентації доповіді/наукової роботи; сформовані програмні компетентності є продуктивними/належними.

6 балів – є неточності у вживанні здобувачем правничої термінології; вільно володіє державною мовою; провів збір матеріалів за темою доповіді/наукової роботи з міжнародного захисту прав людини з різних джерел, в тому числі використовуючи доступні інформаційні технології і бази даних, та провів інтегрований аналіз цих матеріалів, виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки, які містять окремі неточності; доповідь/наукова робота не містить плагіату; є поодинокі недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; відповіді здобувача на поставлені запитання за результатами презентації доповіді/наукової роботи є частково аргументованими; сформовані програмні компетентності є достатніми.

4 бали – є неточності у вживанні здобувачем правничої термінології; вільно володіє державною мовою; провів збір матеріалів за темою доповіді/наукової роботи з міжнародного захисту прав людини з різних джерел, в тому числі використовуючи доступні інформаційні технології і бази даних, та провів інтегрований аналіз цих матеріалів, частково виокремив юридично значущі факти і сформулював правові висновки, які не достатньо обґрунтовані чи носять загальновідомий характер; доповідь/наукова робота не містить плагіату, є поодинокі недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; відповіді здобувача на поставлені запитання за результатами презентації доповіді/наукової роботи частково аргументовані; сформовані програмні компетентності є достатніми.

3 бали – є неточності у вживанні здобувачем правничої термінології; вільно володіє державною мовою; провів частковий збір матеріалів за темою доповіді/наукової роботи з міжнародного захисту прав людини з різних джерел, в тому числі використовуючи доступні інформаційні технології і бази даних, та провів фрагментарний аналіз цих матеріалів, частково виокремив юридично значущі факти і сформулював правові висновки, які не достатньо обґрунтовані чи носять загальновідомий характер; доповідь/наукова робота не містить плагіату, є недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; відповіді здобувача на поставлені запитання за результатами презентації доповіді/наукової роботи не аргументовані; сформовані програмні компетентності є початковими.

2 бали – є помилки у вживанні здобувачем правничої термінології; є помилки у використанні державної мови; провів частковий збір матеріалів за темою доповіді/наукової роботи з міжнародного захисту прав людини з різних джерел, в тому числі використовуючи доступні інформаційні технології і бази даних, та провів фрагментарний аналіз цих матеріалів, не виокремив юридично значущі факти та/або не сформулював правові висновки; доповідь/наукова робота не містить плагіату, є недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; відповіді здобувача на поставлені запитання за результатами презентації доповіді/наукової роботи не аргументовані; сформовані програмні компетентності є початковими.

1 бал – є помилки у вживанні здобувачем правничої термінології; є помилки у використанні державної мови; провів частковий збір матеріалів за темою доповіді/наукової роботи з міжнародного захисту прав людини з різних

джерел, в тому числі використовуючи доступні інформаційні технології і бази даних, та не провів аналіз цих матеріалів, не виокремив

юридично значущі факти та/або не сформулював правові висновки; доповідь/наукова робота не містить плагіату, є недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; здобувач не надав відповіді на поставлені запитання; сформовані програмні компетентності є початковими.

0 балів – є помилки у вживанні здобувачем правничої термінології; є помилки у використанні державної мови; провів частковий збір матеріалів за темою доповіді/наукової роботи з міжнародного захисту прав людини з різних джерел, не використовуючи доступні інформаційні технології і бази даних, та не провів аналіз цих матеріалів, не виокремив юридично значущі факти, не сформулював правові висновки; доповідь/наукова робота не містить плагіату, є недоліки в оформленні використаних джерел, послідовності викладу матеріалу; здобувач не надав відповіді на поставлені запитання; програмні компетентності є не сформованими.

Опитування: максимум 10 балів

10-9 балів – здобувач загалом правильно вживає правничу термінологію; вільно володіє державною мовою; провів збір та інтегрований аналіз матеріалів з міжнародного захисту прав людини з різних джерел та надав повну, обґрунтовану відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми/окремих проблем з достатньою аргументацією; виклад логічний, зв'язний; сформовані програмні компетентності є продуктивними/високими

8-7 балів – здобувач правильно вживає правничу термінологію; володіє державною мовою; провів збір та інтегрований аналіз матеріалів з міжнародного захисту прав людини з різних джерел та надав повну, обґрунтовану відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми/окремих проблем з достатньою аргументацією, але виклад не у повній мірі логічний.

6-5 балів – вільно володіє державною мовою, є неточності у вживанні здобувачем правничої термінології; провів збір та інтегрований аналіз матеріалів з міжнародного захисту прав людини з різних джерел та надав повну, обґрунтовану відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми/окремих проблем, який містить окремі неточності; є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу; сформовані програмні компетентності є достатніми.

4-3 бали – вільно володіє державною мовою, є помилки у вживанні здобувачем правничої термінології; провів збір та неповний аналіз матеріалів з міжнародного захисту прав людини з різних джерел та надав фрагментарну відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми/окремих проблем, який містить окремі неточності; є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу; сформовані програмні компетентності є початковими.

2-1 бал – вільно володіє державною мовою, є помилки у вживанні здобувачем правничої термінології; провів збір та неповний аналіз матеріалів з міжнародного захисту прав людини з різних джерел та надав фрагментарну відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми/окремих проблем, який містить юридичну помилку/юридичні помилки; є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу; сформовані програмні компетентності є початковими.

0 балів – вільно володіє державною мовою, є помилки у вживанні здобувачем правничої термінології; провів/не провів збір і не провів аналіз матеріалів з міжнародного захисту прав людини з різних джерел та не надав відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми/окремих проблем; є недоліки в послідовності викладу матеріалу; не сформовані програмні компетентності.

7.1.2. Форма підсумкового оцінювання: іспит

Вивчення дисципліни завершується іспит.

Максимальна підсумкова оцінка становить 100 балів. Студент може отримати на заліку максимально 60 балів до яких додаються бали отримані студентом під час семінарських занять.

Перескладання результатів підсумкового оцінювання з метою покращення одержаної позитивної оцінки не допускається.

Складання іспиту повинно здійснюватися з обов'язковим дотриманням здобувачем освіти вимог академічної доброчесності.

Максимальна підсумкова оцінка за цю дисципліну може становити 100 балів.

7.2 Організація оцінювання:

Дисципліна викладається протягом одного семестру. Види поточного контролю обираються викладачем, який веде семінарські заняття, за погодженням з лектором та у відповідності з даною програмою. При поточному контролі під час семінарських (практичних) занять оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований студентом у відповіді, активність при обговоренні питань семінарського (практичного) заняття, систематичність роботи на заняттях, результати виконання домашніх завдань. Викладач, який проводить семінарські заняття, виставляє кількість набраних з поточного контролю балів і заносить їх у відповідні документи обліку успішності студентів. У випадку відсутності студента на семінарському занятті з поважних причин, він може відпрацювати пропущене заняття в позааудиторний час (час консультацій викладача), шляхом усного опитування тощо. За результатами відпрацювання пропущеного заняття з поважних причин викладачем нараховуються бали. За невідпрацьовані заняття бали не нараховуються.

Викладач, який веде семінарські заняття, має право звернутись до директора Навчально-наукового інституту права про не допуск до підсумкового оцінювання студента, якщо під час семестру він не досяг мінімального порогового рівня оцінки (24 бали) тих результатів навчання, які не можуть бути оцінені під час підсумкового контролю. Про не допуск студента до підсумкового оцінювання викладач має подати в деканат Навчально-наукового

інституту права подання з графіком можливих відпрацювань не пізніше, ніж за 10 робочих днів до початку періоду складання іспитів. Для студентів, які упродовж навчання протягом семестру не досягли мінімального порогового рівня оцінки (24 бали) і, як результат, не допущені до складання підсумкової форми контролю (іспит), проводяться відпрацювання у формі, яка передбачена робочою програмою, максимальна оцінка за які не може перевищувати кількості балів, що дорівнює різниці між мінімальним пороговим рівнем оцінки (24 бали) та фактичною кількістю балів, що отримані студентом за всіма формами поточного контролю. Формою вказаних відпрацювань є підсумкова контрольна робота.

Якщо студент за підсумком відпрацювань не досяг мінімального порогового рівня оцінки (24 бали), викладач, який веде семінарські заняття і приймав відпрацювання, звертається до директора Навчально-наукового інституту права з поданням в якому фіксує невиконанням студентом індивідуального навчального плану.

За результатами складання підсумкової форми контролю (іспит) студент може отримати максимально 60 балів.

Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну формується шляхом додавання кількості балів, отриманих протягом семестру, та кількості балів, отриманих за підсумковою формою контролю (іспит) і така сума балів не може бути меншою за 60 балів.

7.3 Шкала відповідності оцінок

За 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
90 – 100	5	Відмінно/ Excellent
75 – 89	4	Добре/ Good
60 – 74	3	Задовільно/ Satisfactory
0 – 59	2	не задовільно/ Fail

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій, семінарських занять та самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	**Семінарські заняття**	**Самостійна робота**
Змістовий модуль 1. **Особливі порядки кримінального провадження: на підставі угод; у формі приватного обвинувачення; щодо діяння, кримінальна протиправність якого була встановлена законом, що втратив чинність; щодо окремої категорії осіб; щодо застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру у спеціальному порядку; щодо неповнолітніх, застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності; щодо застосування примусових заходів медичного характеру; кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю**			
Тема 1. Особливі порядки кримінального провадження в системі кримінального процесу	**2**	**2**	**5**
Тема 2. Процесуальний порядок кримінального провадження на підстав угод.	**2**		**5**
Тема 3.Процесуальний порядок кримінального провадження у формі приватного обвинувачення.			**5**
Тема 4. Кримінальне провадження щодо діяння, кримінальна протиправність якого була встановлена законом, що втратив чинність.	**2**		**10**
Тема 5. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб			**5**
Тема 6. Кримінальне провадження щодо застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру у спеціальному порядку	**2**	**2**	**5**
Тема 7. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх. Застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності	**2**		**4**
Тема 8. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.	**2**	**2**	**4**
Тема 9. Кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю	**2**		**4**
Модульна контрольна робота 1	-		-
Змістовий модуль 2. **Особливі порядки кримінального провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні; кримінальне провадження за відсутності підозрюваного, обвинуваченого (in absentia); кримінальне провадження щодо кримінальних проступків; особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану; особливий порядок у суді першої інстанції**			
Тема 10 Кримінальне провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні	**2**	**2**	**5**
Тема 11. Кримінальне провадження за відсутності підозрюваного, обвинуваченого (in absentia)	**2**	**2**	**5**

Тема 12. Особливості кримінального провадження щодо кримінальних проступків		**2**	**5**
Тема 13. Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану	**4**		**12**
Тема. 14. Особливий порядок у суді першої інстанції	**2**	**2**	**10**
Модульна контрольна робота 2	**-**		**-**
Всього	**24**	**14**	**82**

Загальний обсяг 120 годин*, 4 кредити,* в тому числі:
Лекцій **– 24** *год.*
Семінари **– 14** *год.*
Самостійна робота **- 82** *год.*
Форма контролю - іспит

9. Питання для самостійної роботи, відпрацювань та складання академічної різниці

1. Поняття особливих порядків кримінального провадження
2. Загальні положення кримінального провадження на підставі угод.
3. Процесуальний порядок кримінального провадження у формі приватного обвинувачення.
4. Особливості кримінального провадження щодо діяння, кримінальна протиправність якого була встановлена законом, що втратив чинність.
5. Процесуальний порядок кримінального провадження щодо окремої категорії осіб.
6. Особливості кримінального провадження щодо неповнолітніх.
7. Особливості кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.
8. Порядок здійснення кримінального провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.
9. Порядок здійснення кримінального провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні.
10. Особливості кримінальне провадження за відсутності підозрюваного, обвинуваченого (in absentia).
11. Особливості кримінального провадження щодо кримінальних проступків.
12. Процесуальний порядок особливого режиму досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану.
13. Особливий порядок у суді першої інстанції.

1. Сутність та значення особливих порядків кримінального провадження.
2. Сутність та значення кримінального провадження на підставі угод.
3. Умови укладення угоди про примирення та визнання винуватості.
4. Процесуальний порядок судового розгляду кримінального провадження на підставі угоди. Наслідки невиконання угоди.
5. Особливості вироку на підставі угоди та підстави його оскарження.
6. Сутність приватного обвинувачення у кримінальному провадженні.
7. Нормативне регулювання приватного обвинувачення на досудовому провадженні.
8. Процесуальний порядок досудового розслідування кримінального провадження у формі приватного обвинувачення.
9. Гарантій прав та законних інтересів потерпілого у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення.
10. Гарантій прав та законних інтересів підозрюваного у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення.
11. Особливості реалізації приватного обвинувачення в судовому провадженні у суді першої інстанції.
12. Особливості закінчення провадження у формі приватного обвинувачення.
13. Порядок здійснення кримінального провадження щодо діяння, кримінальна протиправність якого була встановлена законом, що втратив чинність.
14. Порядок здійснення кримінального провадження щодо застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру у спеціальному порядку.
15. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб: поняття, роль та значення.
16. Суб'єкти, щодо яких застосовується особливий порядок кримінального провадження.
17. Особливості повідомлення про підозру в кримінальному провадженні щодо окремої категорії осіб.
18. Процесуальний порядок притягнення до кримінальної відповідальності, затримання і обрання запобіжного заходу стосовно судді.

19. Особливості початку досудового розслідування та кримінального провадження щодо суддів Вищого антикорупційного суду.
20. Особливості порядку притягнення до кримінальної відповідальності, затримання, обрання запобіжного заходу, проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій стосовно народного депутата України.
21. Інформування державних та інших органів чи службових осіб у кримінальному провадження щодо окремої категорії осіб.
22. Загальні правила кримінального провадження щодо неповнолітніх.
23. Міжнародно-правові акти, які регулюють правовий режим кримінального провадження щодо неповнолітніх.
24. Особливості предмету доказування у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх.
25. Загальні положення і порядок досудового розслідування цієї категорії кримінальних проваджень.
26. Особливості застосування запобіжного заходу до неповнолітнього обвинуваченого.
27. Застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності та особливості досудового розслідування.
28. Особливості судового провадження.
29. Процесуальний порядок звільнення від примусового заходу виховного характеру.
30. Поняття та значення кримінального провадження щодо застосування ПЗМХ.
31. Підстави для здійснення кримінального провадження щодо застосування ПЗМХ.
32. Процесуальний порядок здійснення досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування ПЗМХ та щодо обмежено осудних осіб.
33. Обставини, що підлягають встановленню під час досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування ПЗМХ.
34. Права особи, яка бере участь у кримінальному провадженні щодо застосування ПЗМХ.
35. Особливості обрання, зміни та скасування запобіжних заходів у кримінальному провадженні щодо застосування ПЗМХ.
36. Порядок призначення психіатричної експертиз у кримінальному провадженні щодо застосування ПЗМХ.
37. Закінчення досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування ПЗМХ. Об’єднання і виділення кримінальних проваджень.
38. Процесуальний порядок судового розгляду у кримінальному провадженні щодо застосування ПЗМХ.
39. Ухвалу суду у кримінальному провадженні щодо застосування ПЗМХ.
40. Порядок продовження, зміни або припинення застосування ПЗМХ.
41. Процесуальний порядок відновлення кримінального провадження щодо застосування ПЗМХ. Оскарження ухвали суду.
42. Загальна характеристика кримінального провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.

Загальна характеристика кримінального провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативні акти

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9–10. – Ст. 88.

3. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25–26. – Ст. 131.

4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листоп. 1950 р. // Офіційний вісник України. – 1998. – № 13.

5. Загальна декларація прав людини : прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 10 груд. 1948 р. – Нью-Йорк, 1948.

6. Віденська конвенція про дипломатичні зносини ООН : міжнар. док. від 18 квіт. 1961 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048#Text.

7. Віденська конвенція про консульські зносини ООН : міжнар. док від 24 квіт. 1963р. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_047#Text.

8. Конвенція про правопорушення та деякі інші дії, вчинені на борту повітряного судна : міжнар. док. від 14 верес. 1963 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/ laws/show/ 995_244#Text.

9. Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй, що стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх : міжнар. док від 29 листоп. 1985 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_211#Text.

10. Про державну таємницю : Закон України від 21 січ. 1994 р. № 3855-XII.URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text.

11. Правила застосування примусових заходів медичного характеру в спеціальному закладі з надання психіатричної допомоги : Наказ Міністерства охорони здоров’я України від 31 серп. 2017 р. № 992. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-17#Text.

12. Про деякі питання здійснення кримінального провадження на підставі угод: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 15 листоп. 2012 р. № 223-1679/0/4-12. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1679740-12#Text.

13. Про деякі питання здійснення кримінального провадження щодо неповнолітніх: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 18 лип. 2013 р. № 223-1134/0/4-13. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1134740-13#Text.

14. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю: наказ СБУ від 12 серп. 2005 р. № 440. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-05.

15. Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 11 груд. 2015 р. № 13. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013740-15#Text.

16. Про практику обрання неповнолітнім запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою та забезпечення першочергового судового розгляду кримінальних проваджень стосовно цієї категорії : інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 18 лип. 2017 р. № 223-1346/0/4-17. URL: https://zib.com.ua/ua/129705-obrannya_zapobizhnogo_zahodu_nepovnolitnim_rozyasniv_vss__do.html

Рекомендована література

1. Kostiuchenko, Olena Miroshnykov, Ivan Kravchuk, Iryna Karpenko, Mykola Vasyltsiun, Ivan Criminl and legal characteristics of war crimes under international and Ukrainian legislation: analysis, problems and prospects for development. *Relacoes Internacionais no Mundo Atual*Том 1, Выпуск 43, С. 582 - 599January/March 2024

2. Nataliia Akhtyrska, Olena Kostiuchenko, Liudmyla Dunaievska, Ivan Miroshnykov. Observance of individual rights in criminal proceedings during martial law. CUESTIONES POLÍTICAS. – 2023. - Vol. 41 Nº 76. – С. 482-501.

3. Oleh Predmestnikov, Roman Zaloznyi, Ivan Miroshnykov, Anna Bondarchuk, Ruslan Bilokin. The Role of Forensic Evidence Theory in Building of Defence and Prosecution Strategies During Criminal Proceedings Pakistan Journal of Life and Social Sciences // (2024), 22(2). С.4801-4810.

4. Беспалько І. Особливості кримінального процесуального доказування під час провадження на підставі угод. Юридичний вісник. 2022. № 1. С. 34-43

5. Гловюк І.В., Гринюк В.О., Ковальчук С.О. Застосування примусової госпіталізації психічно хворих осіб у кримінальному провадженні України в контексті практики Європейського Суду з прав людини. Порівняльно-аналітичне право. 2020. № 1. С. 524-528.

6. Зеленська М.І. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб: питання соціально-правової природи. Вісник кримінального судочинства. 2018. № 1. С.25-23.

7. Капліна О.В., Кучинська О.П., Крукевич О.М. Допит малолітніх та неповнолітніх свідків у кримінальному провадженні: актуальний стан та перспективи удосконалення. Вісник Національної академії правових наук України. 2021. № 3. С. 269-276.

8. Кримінальне провадження на підставі угод: навч.-наоч.посіб. / О.В. Єні, Л.Б. Коваленко та ін.; за заг. ред. А.В. Столітнього. Київ: Норма права, 2020. 228 с.

9. Кримінальний процес України: навч. посіб.; за заг. ред. О.П. Кучинської, Ю.В Циганюк. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 652 с.

10. Особливі порядки кримінального провадження: підручник / [О.В. Капліна, О.І. Марочкін, М.І. Демура та ін.]; за ред. О.В. Капліної; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків: Право, 2004. 366 с.

11. Повзик Є.В. Правові наслідки визнання підозрюваним, обвинуваченим своєї вини (порівняльно-правове дослідження): монографія: Х.: Право, 2014. -224 с.

12. Погорецький М.А. Поняття, зміст та структура кримінального процесу: проблеми теорії та практики. Право України. 2013. № 11. С.42-51.

13. Погорецький М.А., Гринюк В.О. Повідомлення судді про підозру: проблемні питання правового регулювання, теорії та практики. Вісник кримінального судочинства. 2018. № 2. С.58-70.

14. Саєнко Г.Ю. Провадження на підставі угод у кримінальному процесі України: монографія: К.: Видавничий центр «Кафедра», 2019. 224 с.

15. Тищенко О.І. Кримінальне провадження за участю осіб, які страждають на психічні розлади: монографія. Харків: Право. 2024. 688 с.

16. Тітко І.А. Нормативне забезпечення та практика реалізації приватного інтересу в кримінальному процесі України: монографія. Харків: Право, 2015. 448 с.

17. Трофименко В.М. Теоретичні та правові основи диференціації процесуальної форми у кримінальному судочинстві: монографія. Харків: Оберіг. 2016. 304 с.

18. Шепітько І.І. Судовий розгляд в системі судового провадження у першій інстанції: монографія. Харків: Право: Вид. агенція «Апостіль», 2018. – 224 с.

19. Шумейко Д.О. Здійснення спеціального кримінального провадження в Україні: теорія і практика: монографія. Київ.: Алерта, 2020. 438 с.

ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ[1]

Лекція 1. Тема 1: Особливі порядки кримінального провадження в системі кримінального процесу (2 години)

Метою лекції є ознайомлення студентів з правовою природою, сутністю та значенням особливих порядків кримінального провадження, а також з місцем, яке вони займають у загальній системі кримінального процесу України.

Лекція передбачає активне обговорення, аналіз кейсів з практики та залучення студентів до моделювання процесуальних ситуацій, що сприятиме розвитку критичного мислення та навичок застосування норм КПК на практиці.

Семінарське заняття 1. Тема 1. Особливі порядки кримінального провадження в системі кримінального процесу (2 години)

Поняття та сутність особливих порядків кримінального провадження. Види особливих порядків кримінального провадження.

Роль суду, прокурора, потерпілого та підозрюваного (обвинуваченого) в реалізації особливих порядків кримінального провадження. Місце особливих порядків у системі кримінального процесу: співвідношення із загальним порядком, процесуальні гарантії, переваги та ризики.

Проблемні аспекти та перспективи розвитку особливих порядків кримінального провадження відповідно до сучасного законодавства України та практики ЄСПЛ.

Лекція 2. Тема 2: Кримінальне провадження на підставі угод. Тема 3. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення (2 години).

Метою лекції є формування у студентів цілісного уявлення про особливості кримінального провадження на підставі угод, а також специфіку провадження у формі приватного обвинувачення як окремих форм реалізації кримінального процесу.

У межах лекції розглядаються такі питання:

- правова природа та види угод у кримінальному провадженні;
- процедура укладення та затвердження угод відповідно до Глави 35 КПК України;
- процесуальні ролі та повноваження сторін при укладенні угод;
- гарантії дотримання прав учасників при застосуванні особливих порядків;
- поняття, підстави та порядок здійснення кримінального провадження у формі приватного обвинувачення;- особливості доказування, забезпечення участі сторін і судового розгляду у приватному обвинуваченні;
- аналіз судової практики та актуальних проблем правозастосування;
- міжнародний досвід щодо провадження на підставі угод та приватного обвинувачення.

Лекція орієнтована на інтерактивне навчання, що дозволить студентам глибше зрозуміти особливості та значення зазначених інститутів у кримінальному провадженні.

Семінарське заняття 2. Тема 2. Кримінальне провадження на підставі угод. Тема 3. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення (2 години)

Поняття та види угод у кримінальному провадженні: угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим; угода про визнання винуватості між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим. Процесуальний порядок ініціювання, укладення та затвердження угод. Роль прокурора, захисника, потерпілого, суду. Судовий розгляд кримінального провадження на підставі угоди та наслідки її затвердження або відмови у затвердженні.

Поняття кримінального провадження у формі приватного обвинувачення. Перелік кримінальних правопорушень, провадження щодо яких здійснюється у формі приватного

[1] До семінарських занять та самостійної підготовки див. список рекомендованої літератури (стор. 13-14).

обвинувачення. Особливості ініціювання провадження потерпілим без участі органів досудового розслідування. Роль суду в захисті прав сторін. Гарантії прав потерпілого та обвинуваченого.

Переваги, недоліки, умови застосування, процесуальні особливості.

Лекція 3. Тема 4: Кримінальне провадження щодо діяння, кримінальна протиправність якого була встановлена законом, що втратив чинність. Тема 5 Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб (2 години)

Кримінальне провадження щодо діяння, кримінальна протиправність якого була встановлена законом, що втратив чинність, охоплює випадки, коли внаслідок декриміналізації поведінки особа не може підлягати кримінальній відповідальності. Така ситуація регламентується положенням статті 5 КК України, яка гарантує дію закону, що пом'якшує або скасовує кримінальну відповідальність, у часі.

У ході лекції розглянуто правові наслідки скасування кримінальної протиправності, включаючи обов'язок припинення кримінального провадження, скасування вироку, реабілітацію особи. Аналізуються приклади із судової практики, зокрема постанов Верховного Суду, в яких застосовувалися положення про декриміналізацію.

Окрему увагу приділено кримінальному провадженню щодо окремої категорії осіб, передбаченому главою 37 КПК України. До таких суб'єктів належать: народні депутати України, судді, адвокати, працівники дипломатичних установ, військовослужбовці тощо. У ході лекції розкрито сутність процесуальних гарантій, які захищають ці категорії осіб від необґрунтованого кримінального переслідування, а також спеціальний порядок повідомлення про підозру, проведення обшуків, накладення запобіжних заходів.

Проаналізовано повноваження органів, уповноважених на надання згоди на притягнення до кримінальної відповідальності (наприклад, Верховної Ради України щодо депутатів, Вищої ради правосуддя щодо суддів).

Здійснено зіставлення із загальним порядком кримінального провадження та акцентовано на значенні інституційної незалежності й верховенства права у таких провадженнях.

Семінарське заняття 2. Тема 4: Кримінальне провадження щодо діяння, кримінальна протиправність якого була встановлена законом, що втратив чинність. Тема 5 Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб (2 години)

Поняття та зміст принципу дії кримінального закону у часі. Випадки, коли кримінальне провадження підлягає закриттю у зв'язку із втратою чинності кримінально-правової норми. Особливості застосування ст. 5 КК України. Процесуальні наслідки скасування кримінальної протиправності діяння: закриття провадження, скасування вироку, перегляд судових рішень. Аналіз практики Верховного Суду.

Поняття кримінального провадження щодо окремої категорії осіб. Суб'єкти, до яких застосовуються особливі гарантії: народні депутати, судді, адвокати, військовослужбовці, дипломати та інші. Характеристика процесуальних гарантій: порядок повідомлення про підозру, проведення обшуку, застосування запобіжного заходу. Повноваження спеціальних органів (наприклад, Вища рада правосуддя, Верховна Рада України) щодо надання дозволів. Судова практика щодо забезпечення правового статусу спеціальних суб'єктів.

Порівняльний аналіз зазначених форм кримінального провадження з загальним порядком. Практичні ситуації та завдання, спрямовані на застосування ст. 5 і положень глави 37 КПК України.

Лекція 4. Тема 6: Кримінальне провадження щодо застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру у спеціальному порядку (2 години)

Кримінальне провадження щодо застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру регламентується положеннями глави 37-[1] КПК України. Зазначене

провадження здійснюється в особливому порядку та спрямоване на забезпечення реалізації положень розділ XIV-1 КК України – «Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб».

Під час лекції розглядається зміст заходів кримінально-правового характеру, які можуть бути застосовані до юридичної особи, а саме: штраф, конфіскація майна, заборона здійснювати певні види діяльності, примусова ліквідація.

Розглядаються особливості досудового розслідування та судового розгляду кримінального провадження щодо застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру.

Висвітлюються особливості ухвали про застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру, а також особливості її апеляційного та касаційного оскарження.

У лекції аналізується практика національних судів щодо застосування зазначених процедур, а також проблемні аспекти — зокрема, співвідношення з інститутом цивільно-правової відповідальності юридичних осіб, подвійна (кримінальна й господарська) відповідальність, питання правового статусу потерпілого у такому провадженні.

Особливості укладення угоди у кримінальному провадженні щодо застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру у спеціальному порядку.

Особливості виконання ухвали про застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру.

Лекція завершується порівняльним оглядом моделей відповідальності юридичних осіб у кримінальному процесі країн Європейського Союзу та роллю міжнародних стандартів (рекомендацій GRECO та FATF) у формуванні відповідних положень національного законодавства.

Семінарське заняття 3. Тема 6: Кримінальне провадження щодо застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру у спеціальному порядку (2 години)

Поняття, сутність та підстави для здійснення кримінального провадження щодо застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру у спеціальному порядку.

Особливості участі представника юридичної особи, стосовно якої здійснюється кримінальне провадження.

Особливості досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру у спеціальному порядку

Загальні положення застосування обмежень до юридичної особи.

Особливості акту про застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру і реєстр матеріалів досудового розслідування

Особливості підготовчого судового засідання та судового розгляду у кримінальному провадженні щодо застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру у спеціальному порядку.

Процесуальний порядок та особливості ухвали про застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру. Особливості апеляційного та касаційного оскарження ухвали про застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру.

Процесуальний порядок та особливості укладення угоди у кримінальному провадженні щодо застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру у спеціальному порядку. Особливості виконання ухвали про застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру.

Лекція 5. Тема 7: Кримінальне провадження щодо неповнолітніх. Застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності (2 години)

Кримінальне провадження щодо неповнолітніх має особливу процесуальну форму, що визначена положеннями глави 38 КПК України. Така форма враховує вік, рівень розвитку, психологічні особливості та інтереси неповнолітнього, а також міжнародні стандарти захисту прав дитини (Конвенція ООН про права дитини, Мінімальні стандартні правила ООН щодо здійснення правосуддя щодо неповнолітніх – «Пекінські правила»).

У межах лекції розглядається:

- процесуальний статус неповнолітнього в кримінальному провадженні;
- участь законного представника, педагога чи психолога під час слідчих дій;
- обов'язкова участь захисника;
- особливості досудового розслідування, обмеження запобіжних заходів, процесуальний порядок судового розгляду справ щодо неповнолітніх;
- можливість звільнення від кримінальної відповідальності з передачею на поруки або для застосування примусових заходів виховного характеру.

Окремо висвітлюється питання застосування примусових заходів виховного характеру до осіб, які не досягли віку кримінальної відповідальності, згідно зі статтею 97 КК України. Лекція охоплює підстави для відкриття провадження щодо таких осіб, порядок встановлення факту вчинення суспільно небезпечного діяння, коло заходів, які можуть застосовуватись (застереження, передача під нагляд, обмеження дозвілля, направлення до спецзакладів тощо).

Розглянуто процесуальні гарантії прав неповнолітніх у таких провадженнях, судову практику, статистику застосування заходів та проблемні аспекти – зокрема, відсутність чіткого механізму контролю за виконанням ухвали суду та реінтеграція дитини в суспільство.

У кінці лекції проводиться порівняння із міжнародними підходами до ювенальної юстиції та визначаються напрями вдосконалення українського законодавства.

Семінарське заняття 3. Тема 7: Кримінальне провадження щодо неповнолітніх. Застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності (2 години)

Лекція 6. Тема 8: Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Тема 9: Кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю (2 години)

Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру регулюється положеннями глави 39 Кримінального процесуального кодексу України. Воно здійснюється у випадках, коли особа вчинила суспільно небезпечне діяння у стані неосудності або стала неосудною після вчинення кримінального правопорушення. Метою такого провадження є не покарання, а забезпечення лікування та запобігання новим суспільно небезпечним діянням.

У лекції розглядається процесуальний порядок встановлення неосудності: призначення судово-психіатричної експертизи, оцінка її висновків, повноваження слідчого судді та суду. Аналізуються види примусових заходів медичного характеру, передбачені статтею 94 КК України.

Особлива увага приділяється процесуальному становищу особи, щодо якої здійснюється провадження, участі законного представника, захисника, прокурора, а також порядку продовження, зміни або припинення застосування заходів за рішенням суду.

У другій частині лекції розглядається кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю (глава 40 КПК України). Це особливий порядок провадження, що забезпечує баланс між публічністю судового розгляду та потребою захисту державних інтересів.

Висвітлюється порядок допуску учасників кримінального провадження до державної таємниці, засекречування матеріалів досудового розслідування, забезпечення конфіденційності під час судового розгляду. Аналізується судова практика щодо змагальності та рівності сторін в умовах обмеженого доступу до інформації. Обговорюються також міжнародні стандарти захисту прав особи у справах, пов'язаних з державною таємницею, та практика ЄСПЛ.

Семінарське заняття 4. Тема 8: Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Тема 9: Кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю (2 години)

Поняття, підстави та процесуальний порядок застосування примусових заходів медичного характеру до осіб, які вчинили суспільно небезпечне діяння у стані неосудності або стали неосудними після його вчинення. Судово-психіатрична експертиза як обов'язкова умова ухвалення рішення про застосування примусових заходів медичного характеру. Види примусових заходів медичного характеру відповідно до КК України. Роль суду, захисника, законного представника і прокурора в межах глави 39 КПК України.

Поняття кримінального провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю. Особливості досудового розслідування та судового розгляду таких проваджень. Процесуальні гарантії прав учасників із врахуванням обмежень, пов'язаних з державною таємницею. Обмеження публічності, допуск захисника до матеріалів справи, порядок проведення закритих судових засідань. Застосування положень глави 40 КПК України, проблеми практичного виконання процесуальних норм та гарантування права на справедливий суд.

Лекція 7. Тема 10: Кримінальне провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні (2 години)

Дана лекція присвячена аналізу особливого порядку здійснення кримінального провадження у випадках вчинення кримінального правопорушення за межами території України в умовах, коли зберігається юрисдикція України відповідно до положень глави 41 КПК України.

Розглядається процесуальний порядок розслідування кримінальних правопорушень, які мали місце:

– у дипломатичних представництвах або консульських установах України за кордоном;

– на повітряних, морських або річкових суднах, які перебувають за межами України під державним прапором України або мають українські розпізнавальні знаки та приписані до українських портів.

Особливу увагу приділено процесуальним діям під час кримінального провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні.

У лекції також розглядаються питання юрисдикції, підсудності, міжнародно-правові аспекти співпраці, а також специфіка взаємодії з іноземними органами влади у випадках, коли подальше провадження потребує узгодження з міжнародним правом.

Розглядаються практичні приклади і рішення судів, які демонструють реалізацію вказаних положень на практиці.

Семінарське заняття 5. Тема 10: Кримінальне провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні (2 години)

Правове регулювання кримінального провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні. Аналіз положень глави 41 КПК України.

Особливості здійснення процесуальних дій під час кримінального провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному,

морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні.

Розгляд проблем міжнародної юрисдикції та реалізації кримінальної юрисдикції України за межами її території. Аналіз правових колізій, співвідношення з міжнародними договорами та консульськими конвенціями.

Лекція 8. Тема 11: Кримінальне провадження за відсутності підозрюваного, обвинуваченого (in absentia) (2 години)

Кримінальне провадження за відсутності підозрюваного чи обвинуваченого (in absentia) є особливим порядком кримінального провадження, що передбачає можливість здійснення досудового розслідування та судового розгляду у випадках, коли особа ухиляється від органів досудового розслідування або суду, перебуває в міжнародному розшуку, а також у визначених законом випадках, які унеможливлюють її участь у провадженні.

Особливу увагу приділено процесуальним гарантіям прав особи, зокрема праву на захист, участі захисника, повідомленню про підозру, праву на повторний розгляд справи. Розглядається практика ЄСПЛ щодо допустимості провадження за відсутності особи, а також позиції Конституційного Суду України. У ході лекції також аналізується судова практика.

Лекція завершується обговоренням актуальних проблем правозастосування in absentia-проваджень в Україні у контексті забезпечення справедливого судового розгляду та дотримання прав людини.

Семінарське заняття 5. Тема 11: Кримінальне провадження за відсутності підозрюваного, обвинуваченого (in absentia) (2 години)

Поняття кримінального провадження in absentia та його правова природа. Умови та підстави для здійснення кримінального провадження за відсутності підозрюваного чи обвинуваченого.

Процесуальні особливості кримінального провадження за відсутності підозрюваного, обвинуваченого (in absentia).

Огляд судової практики, проблемні питання правозастосування та узагальнення рішень ЄСПЛ щодо дотримання стандартів справедливого суду в умовах заочного провадження

Лекція 9. Тема 12: Особливості кримінального провадження щодо кримінальних проступків (2 години)

Кримінальне провадження щодо кримінальних проступків має спрощений характер і регулюється спеціальними нормами глави 25 КПК України Його метою є ефективне, швидке та економічне реагування на вчинення менш тяжких кримінальних правопорушень при одночасному забезпеченні прав і свобод учасників провадження.

У ході лекції розглядаються особливості кримінального провадження щодо кримінальних проступків, аналізується процесуальне становище учасників цього провадження.

У лекції розглядаються практичні приклади правозастосування, проблеми з визначенням меж між проступком та злочином, помилки під час кваліфікації, а також перспективи розвитку інституту дізнання в Україні.

Лекція завершується оглядом переваг та викликів функціонування спрощеного провадження щодо проступків, з урахуванням судової практики та позицій Верховного Суду.

Семінарське заняття 5. Тема 12: Особливості кримінального провадження щодо кримінальних проступків (2 години)

Поняття кримінального проступку згідно з КК України. Відмінність між кримінальними проступками та злочинами. Процесуальні особливості здійснення кримінального провадження щодо кримінальних проступків.

Особливості початку досудового розслідування у формі дізнання. Процесуальні джерела доказів у кримінальних провадженнях про кримінальні проступки. Затримання уповноваженою службовою особою особи, яка вчинила кримінальний проступок. Вилучення речей і документів.

Особливості повідомлення про підозру. Запобіжні заходи під час досудового розслідування кримінальних проступків. Слідчі (розшукові) дії під час досудового розслідування кримінальних проступків. Особливості закінчення дізнання. Клопотання прокурора про розгляд обвинувального акта у спрощеному провадженні.

Розгляд проблем правозастосування, зокрема щодо співвідношення спрощеного провадження з принципами справедливого судочинства, участі захисника, забезпечення прав потерпілого. Обговорення напрямів удосконалення інституту дізнання.

Лекція 10. Тема 13. Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану (4 години)

Лекція присвячена аналізу правових засад функціонування кримінального провадження в умовах правового режиму воєнного стану, встановленого відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану», положень Конституції України та норм Кримінального процесуального кодексу України.

Розглядаються особливості організації досудового розслідування та здійснення правосуддя у виняткових умовах, пов'язаних з прямою загрозою державному суверенітету та територіальній цілісності, включаючи бойові дії, окупацію, евакуацію або зміну місця дислокації органів правопорядку та суду.

У лекції розкривається процесуальний порядок особливого режиму досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану відповідно до положень розділу IX^{-1} КПК України: особливий режим кримінального провадження в умовах воєнного стану; відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження в умовах воєнного стану; скасування запобіжного заходу для проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період та/або військової служби за контрактом осіб рядового, сержантського і старшинського та офіцерського складу або зміна запобіжного заходу з інших підстав.

У лекції аналізується актуальна судова практика, роз'яснення Офісу Генерального прокурора, рішення Ради суддів України, а також проблеми адаптації кримінального процесу до умов збройного конфлікту із збереженням основних принципів правосуддя.

Семінарське заняття 6. Тема 13. Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану (2 години)

Правова основа функціонування кримінального провадження в умовах воєнного стану. Особливості досудового розслідування та судового розгляду відповідно до положень КПК України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» та Конституції України.

Можливість зміни територіальної підсудності у зв'язку з бойовими діями або окупацією (ст. 34 КПК України). Передача кримінальних проваджень за визначенням вищестоящого суду або прокурора. Організація діяльності слідчих, прокурорів та суддів в умовах переміщення, обмежень доступу до територій, евакуації.

Застосування відеозв'язку для забезпечення участі сторін у процесуальних діях. Спрощені механізми фіксації доказів і особливості проведення слідчих (розшукових) дій у зонах бойових дій або на тимчасово окупованих територіях. Обмеження доступу до затриманих, проблеми реалізації права на захист.

Обговорення практичних ситуацій: затримання особи у зоні бойових дій; неможливість забезпечити участь адвоката; проведення судового засідання за відсутності сторони захисту; втрата матеріалів кримінального провадження внаслідок бойових дій.

Розгляд судової та прокурорської практики щодо особливостей кримінального провадження в умовах воєнного стану. Обговорення проблем правозастосування та пропозицій щодо вдосконалення законодавчого регулювання.

Лекція 11. Тема 14. Особливий порядок у суді першої інстанції (2 години)

Лекція присвячена вивченню процесуальних форм, які мають спрощений або спеціальний характер у межах судового розгляду кримінального провадження в суді першої інстанції, відповідно до положень глави 30 Кримінального процесуального кодексу України. Зокрема, розглядаються дві форми такого провадження: спрощене провадження щодо кримінальних проступків (§1) та провадження в суді присяжних (§2).

У першій частині лекції аналізується процедура спрощеного провадження щодо кримінальних проступків. Окрему увагу приділено змісту вироку в спрощеному провадженні, його особливостям (відсутність доказів – заміна на визнані обставини), порядку надсилання копії вироку сторонам, а також можливості апеляційного оскарження.

У другій частині лекції розглядається провадження в суді присяжних, яке застосовується у справах про злочини, за які передбачене покарання у вигляді довічного позбавлення волі.

Розглядається судова практика щодо реалізації права на суд присяжних, а також актуальні проблеми (низька явка присяжних, складнощі у формуванні колегії, вплив публічності на неупередженість).

Лекція завершується порівняльним аналізом ефективності та обмежень кожної форми провадження в контексті забезпечення прав особи та процесуальної економії.

Семінарське заняття 7. Тема 14. Особливий порядок у суді першої інстанції (2 години)

Розгляд особливостей судового провадження у першій інстанції відповідно до положень глави 30 Кримінального процесуального кодексу України. Аналіз двох окремих форм такого провадження — спрощеного провадження щодо кримінальних проступків (§1) та провадження в суді присяжних (§2).

Обговорення практичних ситуацій:

– застосування спрощеного провадження без згоди особи;
– помилки у формуванні складу суду присяжних;
– наслідки впливу на присяжного або порушення його обов’язків; приклади судової практики щодо особливого порядку провадження.

Аналіз правозастосовної практики, дискусія щодо ефективності особливих порядків у суді першої інстанції та їх впливу на забезпечення справедливого судочинства.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

До тем 2, 3

Задачі:

Задача 1

У кримінальному провадженні щодо нетяжкого злочину, пов’язаного з тілесними ушкодженнями середньої тяжкості, підозрюваний визнав свою вину та висловив бажання укласти угоду з прокурором. Під час перемовин він зобов’язався співпрацювати в розкритті іншого злочину, в якому брав участь його знайомий. Після погодження з прокурором була підготовлена угода про визнання винуватості.

1. Чи допускається укладення угоди про визнання винуватості у цьому випадку?
2. Які умови повинні бути виконані для законності такої угоди?
3. Які наслідки затвердження цієї угоди для підозрюваного?

Задача 2

Потерпіла звернулась до слідчого з заявою про вчинення щодо неї домашнього насильства. Через деякий час вона запропонувала обвинуваченому укласти угоду про примирення, посилаючись на зміну свого ставлення та бажання врегулювати конфлікт.

1. Чи має право потерпіла ініціювати угоду про примирення у цьому випадку?
2. Чи може прокурор брати участь у домовленостях щодо цієї угоди?

3. Які обмеження передбачено законодавством у справах про домашнє насильство щодо укладення угод?

Задача 3

У провадженні щодо корупційного проступку, який не вчинено у співучасті, підозрюваний відшкодував державі всю суму збитків та висловив бажання укласти угоду про визнання винуватості. Прокурор погодився, але до підписання угоди вимагав погодження з заступником керівника обласної прокуратури.

1. Чи обов'язкове погодження угоди в цьому випадку і з ким саме?
2. Яка умова щодо збитків була вирішальною для можливості укладення такої угоди?
3. Чому можливість співучасті має значення у випадку корупційного правопорушення?

Задача 4

У справі про пограбування групою осіб (особливо тяжкий злочин), один із підозрюваних, який не був організатором, запропонував прокурору надати інформацію про інших учасників злочину в обмін на угоду про визнання винуватості.

1. Чи може бути укладена угода з цим підозрюваним?
2. Яке значення має статус «не організатора» у цьому випадку?
3. Яка умова є обов'язковою для затвердження такої угоди судом?

Задача 5

Після укладення угоди про примирення між потерпілим і обвинуваченим у справі про кримінальний проступок, обвинувачений не виконав зобов'язання компенсувати шкоду у встановлений строк. Потерпілий звернувся до суду з клопотанням про скасування вироку.

1. Чи має право потерпілий подати таке клопотання?
2. Які наслідки може мати скасування вироку на підставі невиконаної угоди?
3. У якому порядку буде здійснюватися провадження після скасування вироку?

Задача 6

Громадянин звернувся до дізнавача із заявою про те, що його сусід систематично погрожував йому фізичною розправою. Після перевірки було встановлено, що йдеться про погрозу вбивством без обтяжуючих обставин. Дізнавач пояснив заявнику, що розпочати провадження можна лише за його заявою, оскільки таке правопорушення підпадає під ознаки приватного обвинувачення.

1. Чи відноситься погроза вбивством без обтяжуючих обставин до проваджень у формі приватного обвинувачення?
2. Яка роль заяви потерпілого у цьому випадку?
3. Чи може прокурор розпочати провадження без заяви потерпілого?

Задача 7

Жінка подала заяву до слідчого про вчинення щодо неї домашнього насильства. Вона просила розпочати кримінальне провадження. Слідчий зареєстрував заяву в ЄРДР і пояснив, що кримінальне провадження розпочинається у формі приватного обвинувачення, оскільки таке передбачено законом. Жінка погодилася на укладення угоди про примирення.

1. Чи є домашнє насильство підставою для провадження у формі приватного обвинувачення?
2. Чи допускається укладення угоди про примирення в такому випадку?
3. Хто має ініціювати провадження у такій формі?

Задача 8

Потерпілий звернувся із заявою про умисне легке тілесне ушкодження. Через декілька місяців він передумав і намагався відкликати свою заяву. Проте прокурор повідомив, що провадження вже розпочато і може бути закрите лише за визначених підстав. Водночас потерпілий та підозрюваний уклали угоду про примирення з умовою відшкодування шкоди.

1. Чи можна відкликати заяву після початку кримінального провадження у формі приватного обвинувачення?
2. Які підстави закриття кримінального провадження у такому випадку?
3. Яке значення має угода про примирення для завершення провадження?

Задача 9

Слідчий відмовив у реєстрації заяви про порушення таємниці листування, оскільки заяву подала третя особа, а не сам потерпілий. Він зазначив, що згідно з КПК, кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення може бути розпочате лише на підставі заяви потерпілого. Третя особа не мала відповідних повноважень.

1. Чи правомірна відмова слідчого в реєстрації заяви?
2. Хто має право ініціювати провадження у формі приватного обвинувачення?
3. Чи можуть представники потерпілого подавати таку заяву?

Задача 10

У справі про самоправство сторони вирішили не укладати угоду про примирення, але відповідач добровільно відшкодував заподіяну шкоду. Потерпілий повідомив суд, що задоволений діями підозрюваного і не має претензій. Суд розглянув матеріали і виніс рішення без угоди, враховуючи, що шкода відшкодована повністю.

1. Чи обов'язкова угода про примирення для відшкодування шкоди у таких справах?
2. Яке значення має добровільне відшкодування шкоди в межах приватного обвинувачення?
3. Чи може суд врахувати ці обставини при винесенні вироку без угоди?

Тести

1. Який вид угод може бути укладений у кримінальному провадженні відповідно до ст. 468 КПК України?

А) Угода про медіацію між прокурором та суддею

Б) Угода про примирення або угода про визнання винуватості

В) Угода про зобов'язання на волонтерську діяльність

Г) Угода про передання справи в інший суд

2. Хто може ініціювати укладення угоди про примирення у справах про домашнє насильство?

А) Лише прокурор

Б) Потерпілий, його представник або законний представник

В) Слідчий або суддя

Г) Будь-яка сторона процесу

3. Яка умова є обов'язковою для укладення угоди про визнання винуватості у корупційних справах (п. 2 ч. 4 ст. 469)?

А) Надання копії паспорта підозрюваного

Б) Визнання вчинення проступку без співучасників

В) Викриття іншої особи у вчиненні корупційного правопорушення та підтвердження цього доказами

Г) Зміна кваліфікації на менш тяжку

4. Які обставини прокурор зобов'язаний враховувати при вирішенні питання про укладення угоди про визнання винуватості?

А) Соціальний статус підозрюваного

Б) Наявність у підозрюваного адвоката

В) Ступінь сприяння підозрюваного у розслідуванні

Г) Кількість журналістів у залі суду

5. Який документ затверджується судом у разі позитивної перевірки угоди?

А) Протокол досудового розслідування

Б) Вирок на підставі угоди

В) Акт про визнання винуватості

Г) Постанова про закриття провадження

6. Яке з наведеного є наслідком невиконання умов угоди про примирення або визнання винуватості?

А) Скасування вироку суду, який затвердив угоду

Б) Амністія особи

В) Звільнення прокурора від справи

Г) Призначення нового слідчого

7. Яка ключова ознака кримінального провадження у формі приватного обвинувачення?

А) Його може ініціювати прокурор з власної ініціативи

Б) Воно стосується лише корупційних злочинів

В) Воно може бути розпочате лише на підставі заяви потерпілого

Г) Воно передбачає обов'язкове укладення угоди про примирення

8. Яке з наведених правопорушень підпадає під форму приватного обвинувачення?

А) **Зловживання владою або службовим становищем**

Б) Домашнє насильство (ст. 126-1 КК України)

В) Незаконне збагачення

Г) Організація терористичної групи

9. Протягом якого строку потерпілий має право подати заяву про вчинення правопорушення у формі приватного обвинувачення?

А) Протягом 10 днів після події

Б) Не пізніше трьох місяців з моменту вчинення

В) Протягом строку давності притягнення до кримінальної відповідальності

Г) Протягом одного року після ухвали суду

10. У якому випадку провадження не буде вважатися формою приватного обвинувачення?

А) Потерпілий подав заяву про злочин, передбачений ст. 125 КК України

Б) Потерпілий подав заяву щодо порушення недоторканності житла без обтяжуючих обставин

В) Досудове розслідування розпочато без заяви потерпілого

Г) Потерпілий подав заяву щодо примушування до шлюбу

11. Яким чином може бути відшкодована шкода потерпілому у провадженні приватного обвинувачення?

А) Лише шляхом винесення обвинувального вироку

Б) Лише через цивільний позов у загальному порядку

В) На підставі угоди про примирення або без неї

Г) Тільки після закінчення досудового розслідування

12. Яке з тверджень є правильним щодо укладення угоди у провадженні приватного обвинувачення?

А) Укладення угоди є обов'язковим

Б) Угода можлива лише за участі прокурора

В) Можливе укладення угоди про примирення, але це не є обов'язковим

Г) Угода дозволяється лише за рішенням суду

До теми 4

Задачі:

Задача 1

Підозрюваний К. вчинив діяння, яке на момент вчинення кваліфікувалося як злочин. Після завершення досудового розслідування закон, яким передбачалася кримінальна відповідальність за діяння, втратив чинність. Прокурор запропонував К. закрити провадження на підставі п. 4-1 ч. 1 ст. 284 КПК. Однак К. заперечив проти закриття, заявивши, що бажає судового розгляду. Прокурор повідомив захиснику про завершення досудового розслідування. К. та його захисник ознайомилися з матеріалами. Прокурор направив клопотання про закриття провадження до суду. Одночасно копія клопотання була вручена стороні захисту. Суд почав провадження у загальному порядку. Виникло питання щодо належного дотримання процедури

Чи мав право прокурор звернутися до суду з клопотанням про закриття провадження?

Які дії має вчинити прокурор при запереченні підозрюваного?

Чи допускається розгляд справи в загальному порядку за таких умов?

Задача 2

Прокурор направив до суду обвинувальний акт щодо громадянина С. Під час судового розгляду виявилося, що закон, який передбачав кримінальну відповідальність за діяння С., втратив чинність. Суд зупинив провадження та звернувся до С. за згодою на закриття справи. С. не заперечував проти закриття. Суд виніс ухвалу про закриття провадження на підставі п. 4-1 ч. 1 ст. 284 КПК. Прокурор погодився з рішенням. Потерпілий висловив незгоду, вважаючи, що шкода має бути відшкодована. Суд зазначив, що це не є перешкодою для закриття. Рішення не було оскаржене.

Яке значення має згода обвинуваченого для закриття провадження?

Чи є заперечення потерпілого підставою для відмови в закритті справи?

Які дії мав би вчинити суд у разі незгоди обвинуваченого?

Задача 3

Під час розгляду справи щодо обвинуваченого Л. суд встановив, що закон, який передбачав відповідальність за вчинене, втратив чинність. Суд звернувся до Л. із запитом про згоду на закриття провадження. Л. не надав такої згоди. Суд розглянув обставини справи та встановив, що діяння справді мало місце. Вирок не був постановлений. Суд виніс ухвалу про закриття провадження на підставі п. 1-2 ч. 2 ст. 284 КПК. Сторона захисту подала апеляцію, стверджуючи, що діяння не було доведено. Апеляційний суд залишив ухвалу без змін. Прокурор визнав законність дій суду. Справу остаточно закрито.

Чи є правомірною відмова суду в ухваленні вироку у такому випадку?

На підставі якої норми закривається провадження за відсутності згоди обвинуваченого?

Чи має суд оцінювати фактичні обставини до закриття провадження?

Задача 4

Обвинувачений Т. наполягав на судовому розгляді, оскільки бажав виправдання. Суд розглянув справу та встановив, що Т. не вчиняв діяння, за яке було відкрито провадження. При цьому закон, що передбачав кримінальну відповідальність, уже втратив чинність. Суд визнав Т. невинуватим та постановив виправдувальний вирок. Прокурор подав апеляцію, вважаючи, що справу слід було закрити за іншою підставою. Апеляційна інстанція вказала, що суд обґрунтовано застосував положення КПК. Потерпілий не оскаржував вирок. Т. отримав реабілітаційний статус. Справу закрито, обвинувачений виправданий. Було роз’яснено різницю між закриттям і виправданням.

Коли суд зобов’язаний ухвалити виправдувальний вирок у подібних випадках?

Чим відрізняється виправдання від закриття справи у зв’язку з декриміналізацією?

Чи правомірною була апеляція прокурора у цьому випадку?

Задача 5

Підозрюваний Б. від початку слідства заперечував вину у вчиненні діяння. Досудове розслідування було завершено. На момент завершення слідства відповідна кримінальна норма вже втратила чинність. Прокурор повідомив сторону захисту та відкрив доступ до матеріалів. Б. заявив, що не погоджується на закриття, і вимагає розгляду у суді. Прокурор направив матеріали до суду. Суд призначив розгляд. У судовому засіданні прокурор підтвердив обставини діяння. Суд визнав, що діяння мало місце, і закрив провадження на підставі п. 1-2 ч. 2 ст. 284 КПК. Б. оскаржив рішення, вимагаючи виправдання.

Чи був прокурор зобов’язаний направити справу до суду в цій ситуації?

Яким чином суд мав діяти при підтвердженні обставин діяння?

Чи має значення заперечення підозрюваного проти закриття справи?

Тести

1. Яка підстава для закриття кримінального провадження передбачена пунктом 4-1 частини першої статті 284 КПК України?

А. Закінчення строку досудового розслідування

Б. Втрата чинності законом, яким встановлювалася кримінальна протиправність діяння

В. Смерть підозрюваного

Г. Недостатність доказів

2. Що зобов’язаний зробити прокурор, якщо підозрюваний заперечує проти закриття провадження за пунктом 4-1 частини першої статті 284 КПК?

А. Припинити розслідування

Б. Направити справу до суду для розгляду

В. Закрити провадження без згоди підозрюваного

Г. Винести постанову про припинення справи

3. Яке рішення приймає суд, якщо підозрюваний заперечує проти закриття справи, але суд встановлює факт вчинення діяння, кримінальна протиправність якого вже втрачена?

А. Постановляє вирок про позбавлення волі

Б. Постановляє ухвалу про закриття провадження за п. 1-2 ч. 2 ст. 284 КПК

В. Призначає нове досудове розслідування

Г. Закриває провадження через недоведеність вини

4. Яке рішення приймає суд, якщо не встановлено факту вчинення обвинуваченим діяння?

А. Закриває справу без розгляду

Б. Постановляє виправдувальний вирок

В. Надсилає справу назад прокурору

Г. Залишає справу без руху

5. У якому порядку здійснюється судовий розгляд у справах про діяння, кримінальна протиправність яких була встановлена законом, що втратив чинність?

А. У спеціальному провадженні

Б. У спрощеному провадженні

В. У загальному порядку з урахуванням особливостей ст. 479-2 КПК

Г. Провадження не здійснюється

До теми 5

Задачі:

Задача 1

Суддю місцевого суду затримали після вчинення тяжкого злочину. Правоохоронці аргументували свої дії тим, що злочин був скоєний із застосуванням насильства, і суддю було затримано без попередньої згоди Вищої ради правосуддя. Суддю доставили до органу досудового розслідування для встановлення особи, після чого одразу звільнили.

1. Чи допускається затримання судді без згоди Вищої ради правосуддя?

2. Які умови необхідні для законності такого затримання?

3. Які дії мають бути вжиті після встановлення особи судді?

Задача 2

Народному депутату України вручили повідомлення про підозру без його участі в засіданні, а також без погодження з Генеральним прокурором. Депутат не був завчасно повідомлений про розгляд клопотання слідчим суддею, тому оскаржив законність усіх дій у апеляційному порядку.

1. Чи є порушенням неповідомлення депутата про судове засідання?

2. Чи можна розглядати клопотання без участі народного депутата?

3. Яке погодження обов’язкове перед вчиненням процесуальних дій щодо депутата?

Задача 3

До ЄРДР були внесені відомості про можливе кримінальне правопорушення суддею Вищого антикорупційного суду. Генеральний прокурор протягом 12 годин повідомив про це Верховний Суд. Після цього до судді було застосовано негласні слідчі дії.

1. Хто має право внести такі відомості до ЄРДР?

2. Який строк інформування Верховного Суду передбачено законом?

3. Який суддя розглядає клопотання у справах щодо суддів ВАКС?

Задача 4

Прокурор обласної прокуратури склав повідомлення про підозру адвокату. Адвокат звернувся зі скаргою, стверджуючи, що відповідно до КПК повідомлення про підозру мав вручити Генеральний прокурор або інша уповноважена посадова особа.

1. Хто має право повідомити адвоката про підозру?
2. Чи має обласний прокурор такі повноваження?
3. Чи допускається делегування такого повноваження іншому прокурору?

Задача 5

У кримінальному провадженні щодо директора НАБУ прокурор повідомив про підозру, не поінформувавши орган, який призначив цю особу. Представники НАБУ заявили про порушення процедури і вимагали дотримання вимог статті 483 КПК України.

1. Який орган має бути поінформований про підозру директору НАБУ?
2. У який строк має бути здійснене інформування?
3. Чи є повідомлення призначаючого органу обов'язковим?

1. Яка категорія осіб підпадає під особливий порядок кримінального провадження?

А) Слідчі місцевих підрозділів поліції

Б) Особи, які керують органами місцевого самоврядування

В) Народні депутати України, судді, прокурори та адвокати

Г) Особи, які мають доступ до державної таємниці

2. Хто має право внести до ЄРДР відомості про правопорушення судді Вищого антикорупційного суду?

А) Слідчий ВАКС

Б) Спеціалізований антикорупційний прокурор

В) Генеральний прокурор або його виконувач обов'язків

Г) Голова ВАКС

3. Який орган має бути повідомлений про початок досудового розслідування щодо судді ВАКС?

А) Верховна Рада України

Б) Вища рада правосуддя

В) Верховний Суд

Г) Конституційний Суд України

4. Хто має право повідомити про підозру адвокату?

А) Будь-який прокурор

Б) Слідчий за згодою прокурора

В) Генеральний прокурор, його заступник або керівник обласної прокуратури

Г) Суддя

5. Яка умова є обов'язковою для затримання судді без попередньої згоди Вищої ради правосуддя?

А) Наявність ухвали слідчого судді

Б) Скоєння адміністративного проступку

В) Заява громадянина

Г) Затримання під час або одразу після вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину

6. Який строк встановлено для інформування про застосування запобіжного заходу щодо особи зі спеціальним статусом?

А) 12 годин

Б) 48 годин

В) Негайно, але не пізніше 24 годин

Г) До винесення вироку

7. Хто розглядає клопотання в провадженнях щодо суддів ВАКС?

А) Будь-який слідчий суддя загальної юрисдикції

Б) Слідчий суддя, визначений п. 18 ч. 1 ст. 3 КПК України

В) Голова суду, де працює суддя

Г) Суддя Верховного Суду

8. Яке положення є правильним щодо інформування органів у разі підозри директору НАБУ?

А) Інформування не є обов’язковим

Б) Має бути повідомлено Верховну Раду України

В) Повідомлення має здійснити НАБУ самостійно

Г) Має бути повідомлений орган, що призначив цю особу

До теми 6

Задачі:

Задача 1.

ТОВ «Омега» підозрюється у використанні коштів, отриманих у результаті підкупу службових осіб. Прокурор виносить постанову про здійснення кримінального провадження щодо юридичної особи у спеціальному порядку. Юридичну особу повідомлено про провадження, але представника не призначено. Слідчий суддя доручає органу безоплатної правової допомоги призначити захисника. Юридична особа намагається відмовитися від захисника, однак не надає власного представника. Прокурор подає клопотання про застосування обмежень щодо зміни статуту та розпорядження активами. Клопотання розглядається за участю представника без належного обґрунтування. Юридична особа подає апеляцію на ухвалу про застосування обмежень. Під час розгляду справи прокурор повідомляє, що частина доказів була втрачена. Суд досліджує надані матеріали та мотиви обмежень. Прокурор наполягає на збереженні обмежень для забезпечення конфіскації. Юридична особа вимагає скасування всіх заходів через відсутність доведеного зв’язку з діянням.

1. Чи була у юридичної особи можливість самостійно призначити представника?
2. Які обмеження були застосовані до юридичної особи?
3. Чи можна було оскаржити ухвалу слідчого судді щодо обмежень?

Задача 2.

ПрАТ «Технопром» підозрюється в легалізації коштів, отриманих внаслідок надання неправомірної вигоди посадовим особам. Прокурор виніс постанову про здійснення кримінального провадження у спеціальному порядку. Після цього Технопром звертається з ініціативою укласти угоду з прокурором. Угода передбачає виплату компенсації та передачу інформації про інших причетних осіб. Сторони підписують угоду, і акт з угодою направляється до суду. У суді представник Технопрому заявляє, що не розуміє правових наслідків угоди. Суд з’ясовує, що прокурор не роз’яснив йому суті відмови від судового розгляду. Угода не затверджується. Прокурор подає повторну угоду після усунення порушень. Суд затверджує нову угоду. Юридична особа не виконує зобов’язань, передбачених угодою. Прокурор звертається до суду з клопотанням про скасування ухвали.

1. З якою ініціативою звернулася юридична особа після відкриття провадження?
2. Які порушення були допущені при першій спробі затвердження угоди?
3. Які наслідки передбачає невиконання умов угоди?

Задача 3.

Компанія «Лайтекс» підозрюється у фінансуванні терористичної діяльності. Після винесення постанови прокурора матеріали провадження виділено в окреме кримінальне провадження. Слідчий суддя розглядає клопотання про обмеження діяльності компанії. Обмеження стосуються укладення значних господарських договорів. У судовому засіданні представник компанії доводить економічні втрати, спричинені обмеженням. Слідчий суддя не враховує ці обставини. Компанія подає клопотання про скасування обмежень. Суд відмовляє у задоволенні, мотивуючи ризиками для слідства. Через 3 місяці компанія знову звертається з аналогічним клопотанням. Прокурор заперечує, посилаючись на незмінність обставин. Суд задовольняє клопотання частково, зменшуючи обсяг обмежень. Прокурор оскаржує ухвалу в апеляційному порядку.

1. Яким чином суд обґрунтував збереження обмежень щодо компанії?
2. Що стало підставою для часткового задоволення повторного клопотання?
3. Чи можна було подати апеляцію на ухвалу суду щодо обмежень?

Задача 4.

ТОВ «НоваЕра» притягується до відповідальності у спеціальному порядку. У підготовчому судовому засіданні прокурор просить призначити судовий розгляд. Представник юридичної особи просить повернути акт через відсутність реєстру матеріалів. Суд зобов'язує прокурора виправити недоліки. Після повторного подання всі вимоги дотримані. У судовому засіданні представник юридичної особи заперечує факт причетності до правопорушення. Прокурор надає письмові докази, зокрема договори з фіктивними постачальниками. Суд досліджує правову кваліфікацію діяння. Після дослідження доказів суд визнає юридичну особу винною. Застосовує штраф та додаткове зобов'язання повідомляти про всі великі контракти протягом 2 років. Юридична особа подає апеляцію, вимагаючи скасування нефінансового заходу. Апеляційний суд залишає ухвалу без змін.

1. Які були підстави для повернення акта прокурору в перший раз?
2. Яке додаткове нефінансове зобов'язання було покладене на юридичну особу?
3. Чи оскаржила юридична особа ухвалу суду?

Задача 5.

ТОВ «Вектор» є об'єктом провадження за ознаками участі в незаконному переправленні коштів за кордон. Прокурор виніс постанову про відкриття кримінального провадження в спеціальному порядку. Юридична особа відмовилася від представника, не надавши нового. Суд призначив захисника. Прокурор звернувся з клопотанням про накладення обмежень на розпорядження рахунками. Суд задовольнив клопотання. Через місяць компанія звертається з угодою про застосування заходів. Угода передбачає повну компенсацію збитків та розкриття схем переказу коштів. Суд затверджує угоду. Через 4 місяці прокурор виявляє факти неповного виконання умов. Подано клопотання про скасування угоди. Суд призначає нове судове провадження у загальному порядку.

1. Чому суд призначив захисника юридичній особі?
2. Які обмеження були накладені судом на юридичну особу?
3. Що стало наслідком невиконання умов угоди?

Тести

1. Яка підстава є обов'язковою для здійснення кримінального провадження щодо юридичної особи у спеціальному порядку?

А) Постанова прокурора або ухвала суду
Б) Повідомлення слідчого
В) Рішення адвоката
Г) Подання контролюючого органу

2. Які обмеження можуть бути застосовані до юридичної особи в рамках кримінального провадження?

А) Тимчасове закриття підприємства
Б) Вилучення усіх активів без рішення суду
В) Обмеження на зміну засновників або припинення діяльності
Г) Відкликання ліцензій на діяльність без суду

3. Ухвала суду щодо обмежень до юридичної особи виконується:

А) Через 7 днів після набрання законної сили
Б) Після погодження з органом управління юридичної особи
В) Негайно слідчим або прокурором
Г) Після оскарження в апеляційному суді

4. Що є підставою для скасування ухвали про затвердження угоди з юридичною особою?

А) Зміна прокурора

Б) Відмова від визнання зв'язку з діянням

В) Невиконання умов угоди юридичною особою

Г) Подання заяви адвокатом третьої сторони

5. Яка максимальна тривалість досудового розслідування у спеціальному порядку щодо юридичної особи?

А) 3 місяці

Б) 6 місяців

В) 12 місяців

Г) 18 місяців

6. Скільки представників юридичної особи може одночасно брати участь у кримінальному провадженні?

А) Один

Б) Троє

В) П'ятеро

Г) Без обмежень

7. Хто має право звернутися з клопотанням про застосування обмежень до юридичної особи під час досудового розслідування?

А) Адвокат потерпілого

Б) Слідчий за погодженням з прокурором

В) Суддя без заяви

Г) Самостійно потерпілий

8. Який документ є підставою для початку судового провадження щодо юридичної особи у спеціальному порядку?

А) Обвинувальний акт

Б) Акт про застосування заходів кримінально-правового характеру

В) Угода з представником юридичної особи

Г) Постанова прокурора

До теми 7

Задачі:

Задача 1

Неповнолітній Олександр, 16 років, обвинувачується у вчиненні крадіжки в супермаркеті. Під час затримання він не чинив опору, однак на допиті був наляканий і часто мовчав. Слідчий не допустив до допиту законного представника та психолога. У подальшому Олександр зізнався у скоєному, однак зазначив, що зробив це під тиском. Його батьки дізналися про затримання лише через добу. Захисник подав скаргу на порушення прав неповнолітнього. У судовому засіданні прокурор просив застосувати запобіжний захід у вигляді тримання під вартою. Однак суд врахував позитивну характеристику з місця навчання та відсутність попередніх правопорушень. Суд обрав запобіжний захід у вигляді передачі під нагляд батьків. Зараз триває досудове розслідування щодо обставин вчинення крадіжки.

1. Які порушення процесуального порядку вчинив слідчий?
2. Який запобіжний захід був застосований до Олександра?
3. Які додаткові обставини враховує суд у справах щодо неповнолітніх?

Задача 2

Катерина, 15 років, разом із повнолітнім знайомим розписали стіни школи фарбою. На відео з камер спостереження видно, що дії вчинялися разом. Під час досудового розслідування було вирішено виділити матеріали щодо Катерини в окреме провадження. До неї було залучено захисника, педагога та батьків. Було призначено психологічну експертизу, яка підтвердила високий рівень емоційної вразливості. Суд, розглянувши клопотання прокурора, вирішив

передати Катерину під нагляд батьків. Згодом прокурор направив до суду клопотання про застосування примусового заходу виховного характеру. Катерина визнала свою провину, щиро покаялася. Суд ухвалив рішення про застосування до неї заходу у вигляді попередження. Батьки погодились забезпечити її подальшу поведінку та контроль за навчанням.

1. Чи правильно було виділено провадження щодо неповнолітньої в окреме?
2. Який вид примусового заходу виховного характеру був застосований?
3. Хто має право бути присутнім під час провадження щодо неповнолітнього?

Задача3:

Петро, 16-річний учень, був затриманий за підозрою у крадіжці мобільного телефону в магазині. Під час допиту в присутності захисника та батька Петро визнав свою вину. Слідчий з'ясував, що хлопець має складну сімейну ситуацію, погано вчиться і раніше вже потрапляв у конфлікт із законом. Психологічна експертиза встановила, що Петро повністю усвідомлював значення своїх дій. Слідчий вирішив передати справу до суду з клопотанням про застосування до нього примусових заходів виховного характеру.

1. Які обставини мають бути враховані судом при розгляді цього провадження?
2. Чи правомірно передано справу до суду без обвинувального акту?
3. Який примусовий захід виховного характеру може бути застосований у цій ситуації?

Задача4:

14-річна Марина була викликана до поліції через підозру у спричиненні тілесних ушкоджень своїй однокласниці. Під час допиту в присутності психолога та матері Марина заявила, що не пам'ятає конфлікту, адже перебувала у стресовому стані. Після цього слідчий призначив комплексну психолого-психіатричну експертизу. Згідно з висновком експерта, у Марини виявлено затримку психічного розвитку, але вона частково усвідомлювала значення своїх дій. Судом було порушено питання щодо обрання запобіжного заходу — передачі Марини під нагляд матері.

1. Які умови мають бути дотримані при передачі під нагляд неповнолітнього?
2. Яку роль відіграє експертиза у цій справі?
3. Чи можна обрати інший запобіжний захід у цій ситуації?

Задача5:

17-річного Антона затримали за підозрою у вчиненні розбою. Оскільки злочин належить до категорії особливо тяжких, прокурор подав клопотання про тримання під вартою. Захисник заперечував, стверджуючи, що Антона можна передати під нагляд батька, з яким у хлопця хороші стосунки. Суд провів дослідження сімейного стану Антона, отримав позитивну характеристику зі школи та довідку про відсутність раніше вчинених злочинів. Незважаючи на це, суд задовольнив клопотання прокурора з огляду на ризик переховування та тиск на свідків.

1. Які умови передбачені для застосування тримання під вартою до неповнолітнього?
2. Чи правомірне рішення суду у цій ситуації?
3. Яке значення має позитивна характеристика та попередня поведінка неповнолітнього?

Тести:

1. Хто здійснює кримінальне провадження щодо неповнолітніх на стадії досудового розслідування?

А) Будь-який слідчий за погодженням з прокурором

Б) Слідчий, уповноважений керівником органу досудового розслідування

В) Оперативний працівник

Г) Будь-який прокурор за місцем вчинення правопорушення

2. Який вік є підставою для початку кримінального провадження щодо застосування примусових заходів виховного характеру?

А) Від 14 років

Б) Від 10 років

В) Від 11 років

Г) Від 16 років

3. Який захід може бути застосований до неповнолітнього як альтернатива триманню під вартою?

А) Адміністративний арешт

Б) Штраф

В) Передання під нагляд

Г) Попередження

4. У якому випадку суд може тимчасово видалити неповнолітнього із зали судового засідання?

А) За відсутності захисника

Б) Якщо присутність неповнолітнього може негативно вплинути на нього

В) Якщо він не з'явився за викликом

Г) Якщо батьки цього вимагають

5. Хто обов'язково має бути присутнім під час допиту неповнолітнього?

А) Батьки

Б) Педагог

В) Захисник

Г) Службовець служби у справах дітей

6. Який орган зобов'язаний бути поінформованим про судове провадження стосовно неповнолітнього?

А) Центр пробації

Б) Орган соціального захисту населення

В) Служба у справах дітей

Г) Міграційна служба

7. Яке рішення може прийняти суд після клопотання прокурора про застосування заходів виховного характеру?

А) Закрити провадження без наслідків

Б) Призначити покарання у вигляді штрафу

В) Застосувати примусові заходи виховного характеру

Г) Позбавити батьківських прав

8. Хто має право подати клопотання про дострокове звільнення неповнолітнього з навчально-виховної установи?

А) Тільки прокурор

Б) Тільки захисник

В) Прокурор, захисник або законний представник

Г) Будь-який учасник кримінального провадження

До теми 8

Задачі:

Задача 1

Громадянина І., який проживає один і тривалий час перебуває на обліку у психіатра, затримано після того, як він завдав тілесних ушкоджень сусідові, помилково сприйнявши його за нападника. Поведінка І. під час затримання була агресивною, мова — сплутаною. За клопотанням слідчого призначено психіатричну експертизу. За висновком комісії лікарів, І. страждає на хронічне психічне захворювання і був неосудний під час вчинення діяння. З урахуванням загрози для оточуючих було прийнято рішення про поміщення І. до психіатричної лікарні. Прокурор підготував клопотання про застосування примусового медичного заходу. Суд розглянув справу у присутності І., його захисника та представника лікарні. Суд погодився з висновками експертизи та задовольнив клопотання.

1) Чи є підстави для застосування до І. примусових заходів медичного характеру?

2) Які обставини враховує суд при постановленні ухвали про застосування примусових заходів медичного характеру?

3) Хто обов'язково бере участь у судовому засіданні щодо такого питання?

Задача 2

Під час досудового розслідування щодо громадянки К., яка підозрюється у пошкодженні майна, було встановлено її дивну поведінку, нездатність логічно відповідати на запитання. Слідчий звернувся до суду з клопотанням про направлення її на стаціонарну психіатричну експертизу. За результатами обстеження виявлено, що К. перебуває у стані психічного розладу, який не дає їй змоги усвідомлювати свої дії. У зв'язку з цим прокурор виніс постанову про зміну порядку досудового розслідування. Справу передано до суду з клопотанням про застосування примусових заходів медичного характеру. Суд, заслухавши експертів, захисника та прокурора, ухвалив рішення про госпіталізацію К. до закладу психіатричної допомоги.

1) Які підстави дають можливість змінити порядок досудового розслідування?

2) У якому випадку суд може ухвалити рішення про госпіталізацію?

3) Що таке стаціонарна психіатрична експертиза?

Задача 3

Під час розслідування справи щодо громадянина М., який обвинувачується у вчиненні крадіжки, захисник надав довідку про його перебування на обліку у психіатра. М. почав демонструвати ознаки психічного розладу під час слідчих дій. Прокурор ініціював проведення психіатричної експертизи, яка підтвердила наявність психічної хвороби, що виникла після вчинення правопорушення. На момент розгляду справи М. не міг усвідомлювати свої дії. Прокурор звернувся до суду з клопотанням про застосування медичних заходів. Суд, розглянувши справу, ухвалив застосування примусового лікування. Місцеві органи охорони здоров'я були повідомлені про ухвалу суду для виконання рішення.

1) Чи допускається застосування заходів до особи, яка захворіла вже після вчинення злочину?

2) Хто має ініціювати направлення на психіатричну експертизу?

3) Які обов'язки має суд після винесення відповідної ухвали?

Задача 4

Особа Б. була направлена до психіатричної лікарні на два місяці для проведення експертизи. За висновками лікарів, вона вчинила суспільно небезпечне діяння у стані неосудності. Слідчий на підставі цього звернувся до суду. У судовому засіданні взяли участь представник лікарні, захисник і прокурор. Було встановлено, що особа Б. є небезпечною для оточуючих. Суд ухвалив застосувати до неї примусовий захід у вигляді лікування в умовах психіатричної установи з посиленим наглядом. Справу закрито у зв'язку з відсутністю вини. Ухвалу оголошено у присутності усіх учасників провадження.

1) Яке рішення може прийняти суд за результатами такого розгляду?

2) Чи є винною особа, визнана неосудною?

3) Який захід може бути обраний у випадку небезпеки для оточуючих?

Задача 5

До суду надійшло клопотання лікарів про припинення застосування медичного заходу щодо громадянки Л., яка два роки перебувала у психіатричній лікарні за рішенням суду. Комісія лікарів надала висновок, що Л. одужала і не становить небезпеки для суспільства. Суд повідомив усі сторони, включно з прокурором та захисником. Після засідання суд задовольнив клопотання і скасував примусові заходи. Л. звільнено з лікарні. Прокурор повідомив про можливість відновлення досудового розслідування у загальному порядку.

1) Хто може ініціювати питання про припинення лікування?

2) Які документи обов'язково додаються до клопотання про припинення заходів?

3) Що є підставою для відновлення провадження?

Задача 6

Під час судового засідання у справі щодо можливого застосування примусового лікування до особи Г. захисник надав новий висновок незалежного психіатра, який суперечив попередньому висновку комісії лікарів. Суд заслухав обох експертів, прийняв до уваги результати досліджень і аргументи сторін. У підсумку суд дійшов висновку про відсутність підстав для застосування примусового лікування. Кримінальне провадження було закрито. Суд

постановив ухвалу, яка згодом була оскаржена прокурором. Апеляційний суд залишив рішення без змін.

1) Чи може суд прийняти до уваги альтернативний висновок експерта?

2) Яким є порядок оскарження ухвали про відмову у застосуванні заходів?

3) Яке рішення має прийняти суд при відсутності підстав для лікування?

Тести:

1. У якому випадку здійснюється кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру?

А) Якщо особа вчинила правопорушення у стані сп’яніння

Б) Якщо особа вчинила суспільно небезпечне діяння у стані неосудності

В) Якщо особа вчинила адміністративне правопорушення

Г) Якщо особа досягла пенсійного віку

2. Який запобіжний захід може бути застосовано до особи, яка потребує примусових заходів медичного характеру?

А) Взяття на поруки

Б) Особисте зобов’язання

В) Передання на піклування з лікарським наглядом

Г) Домашній арешт

3. Хто обов’язково бере участь у судовому розгляді щодо застосування примусових заходів медичного характеру?

А) Лише прокурор

Б) Особа, її захисник і законний представник

В) Тільки суддя

Г) Лише представник психіатричного закладу

4. Який строк перебування у стаціонарі передбачено для проведення психіатричної експертизи?

А) До 10 днів

Б) До 1 місяця

В) До 2 місяців

Г) Не більше 6 місяців

5. Які дії має право виконувати захисник з матеріалами, що містять державну таємницю?

А) Копіювати та передавати іншим особам

Б) Робити виписки та зберігати вдома

В) Робити виписки з обмеженим доступом

Г) Публікувати у відкритому доступі

6. Що є підставою для припинення застосування примусових заходів медичного характеру?

А) Визнання провини особою

Б) Видужання особи

В) Заперечення прокурора

Г) Закінчення слідства

7. У якому випадку ухвала суду щодо медичних заходів може бути оскаржена?

А) Лише прокурором

Б) Тільки після вироку

В) У порядку, передбаченому КПК

Г) Якщо особа знаходиться у лікарні

8. Який орган визначає доступ до матеріалів, що містять державну таємницю?

А) Суд присяжних

Б) Служба безпеки України

В) Орган досудового розслідування або прокурор

Г) Адміністрація Президента

До теми 9

Задачі

Задача 1

Під час досудового розслідування у кримінальному провадженні проти громадянина П. було встановлено, що матеріали справи містять державну таємницю. Прокурор попередив П. про відповідальність за розголошення таких відомостей. П. не має допуску до державної таємниці, але йому надали право участі у провадженні після роз'яснення положень Закону України «Про державну таємницю». Захисник П. також не мав допуску до державної таємниці. Прокурор відмовив йому в ознайомленні з секретними матеріалами. Захисник оскаржив відмову, вимагаючи доступу. Керівник органу досудового розслідування ухвалив письмове розпорядження про відмову в допуску. Під час судового розгляду суд підтвердив правомірність дій прокурора. П. та захисник мали змогу ознайомитися лише з відкритими матеріалами. Справу розглянуто у закритому режимі.

Чи допускається участь особи без допуску до державної таємниці у такому провадженні?

Які особи можуть отримати доступ до секретної інформації?

Який порядок вирішення питання про надання доступу до матеріалів?

Задача 2

У кримінальному провадженні, яке містило інформацію з грифом «цілком таємно», експерту було доручено провести дослідження. Експерт мав допуск до державної таємниці, але не до конкретного виду інформації, що містилася в матеріалах. Орган досудового розслідування видав наказ про надання доступу експерту до потрібної категорії інформації. Під час складання висновку експертизи експерт не вказав у тексті методик та даних, що становлять державну таємницю. Усі зазначені дані були зашифровані відповідним посиланням на закон. Захисник обвинуваченого оскаржив повноту висновку. Суд визнав експертизу належною. Секретар судового засідання, який не мав допуску, не допускався до частини засідань. Питання щодо відкритості частини судового процесу вирішувалося окремою ухвалою. Судове рішення не містило секретних даних.

Який порядок доступу експерта до секретної інформації?

Чи має експерт зазначати секретні методики у висновку?

Чи можуть учасники провадження без допуску брати участь у розгляді секретних матеріалів?

Задача 3

Захисник обвинуваченого К. під час ознайомлення з матеріалами справи зробив виписки з документів, що містять державну таємницю. Виписки були опечатані відповідно до вимог та передані на зберігання в орган досудового розслідування. Пізніше захисник подав клопотання про ознайомлення з власними виписками. Орган досудового розслідування забезпечив йому доступ у спеціальному приміщенні. Сторона обвинувачення вимагала вилучення виписок як доказів. Суд відмовив у задоволенні цього клопотання. Прокурор подав апеляцію, посилаючись на можливе порушення режиму секретності. Апеляційний суд підтвердив, що вимоги збереження були дотримані. Виписки не підлягали вилученню. Обвинувачений продовжив захист із використанням зазначених виписок.

Які обмеження встановлені для роботи з виписками з матеріалів, що містять державну таємницю?

Хто має право на ознайомлення з такими виписками?

Яким чином забезпечується збереження виписок під час провадження?

Задача 4

Під час розгляду кримінального провадження судовий розпорядник отримав доступ до частини матеріалів справи. Він мав допуск до державної таємниці, проте не був ознайомлений із рішенням суду щодо конкретного допуску. Секретар суду не допустив розпорядника до частини засідання. Розпорядник оскаржив ці дії. Суд розглянув скаргу та вказав, що участь осіб у провадженні, яке містить державну таємницю, здійснюється лише за умови належного

оформлення доступу. Доступ надається наказом суду або відповідного органу. Суд підтвердив правомірність обмеження доступу. Розпоряднику дозволили виконувати загальні обов'язки, не пов'язані з секретними матеріалами. Провадження тривало у закритому режимі. Усі особи із секретним доступом підписали декларацію про нерозголошення.

Чи має право судовий розпорядник ознайомлюватися з матеріалами, які містять державну таємницю?

Хто приймає рішення про надання доступу до секретних матеріалів?

Які документи підтверджують право на ознайомлення із секретною інформацією?

Задача 5

У ході досудового розслідування було виявлено носій інформації, який містить державну таємницю. Носій не був долучений до справи як доказ. Слідчий передав його до режимно-секретного підрозділу згідно з внутрішніми правилами. Захисник обвинуваченого подав клопотання про ознайомлення з носієм. Прокурор відмовив у зв'язку з відсутністю допуску у захисника. Керівник органу видав письмову відмову. Підозрюваний був ознайомлений з фактом наявності носія. Сторона захисту не змогла ознайомитися з його змістом. Носій зберігався відповідно до вимог секретності. Справу направили до суду без цього носія як доказу.

У якому випадку матеріальні носії не долучаються до матеріалів справи?

Хто приймає рішення про зберігання секретних носіїв?

Чи може захисник без допуску ознайомитися з секретним носієм інформації?

Тести

1. Хто має право брати участь у кримінальному провадженні, яке містить державну таємницю?

А. Будь-яка особа за клопотанням сторони захисту

Б. Тільки прокурор та слідчий

В. Особи з допуском до державної таємниці, а також підозрюваний/обвинувачений після попередження

Г. Лише підозрюваний та його захисник

2. Яка форма документу застосовується для надання доступу до секретної інформації у кримінальному провадженні?

А. Усне погодження прокурора

Б. Наказ або письмове розпорядження керівника органу досудового розслідування, прокурора чи суду

В. Клопотання сторони захисту

Г. Постанова слідчого судді

3. Чи можуть робитися копії з матеріалів, що містять державну таємницю?

А. Так, усі учасники мають таке право

Б. Ні, це повністю заборонено

В. Тільки потерпілий та експерт можуть робити копії

Г. Тільки захисники можуть робити виписки, але не копії

4. Де зберігаються виписки з матеріалів, що містять державну таємницю, зроблені захисником?

А. У домашніх архівах сторони захисту

Б. У канцелярії суду або прокуратури

В. В органі досудового розслідування або суді з дотриманням вимог режиму секретності

Г. У Службі безпеки України

5. Який експерт проводить оцінку законності віднесення інформації до державної таємниці?

А. Службова особа судово-медичної експертизи

Б. Працівник органу досудового розслідування

В. Державний експерт з питань таємниць

Г. Секретар судового засідання

До теми 10

Задачі:

Задача 1

На борту українського морського судна, що перебуває у міжнародних водах і приписано до порту Одеси, було вчинено крадіжку. Капітан судна виявив зникнення цінного вантажу та провів особистий обшук кількох членів екіпажу. Одного з них, матроса, було затримано. Капітан склав відповідний акт і зафіксував події на відео. Після повернення до України капітан передав усі матеріали до органу досудового розслідування. Водночас він виявився потерпілим у справі, адже частина вкраденого вантажу була його особистою власністю, тому призначив іншого старшого помічника для здійснення процесуальних дій.

1) Хто має право здійснювати процесуальні дії у цьому випадку?

2) Який строк дозволено тримати затриманого на судні?

3) Яке управління в Україні проводить досудове розслідування?

Задача 2

У приміщенні консульства України в Туреччині стався конфлікт між громадянами України. Один із них отримав тілесні ушкодження. Керівник консульства викликав охорону, здійснив огляд місця події, тимчасово вилучив ніж та інші речові докази. Він затримав підозрюваного на 24 години та дозволив йому зателефонувати адвокату. Усі дії були зафіксовані у протоколі та відеозаписі. По поверненню до України матеріали були передані слідчому центрального апарату МЗС України.

1) Чи мав право керівник консульства затримати особу?

2) Які процесуальні дії йому дозволено здійснити?

3) Який орган має розслідувати цю справу?

Задача 3

Український пасажирський літак, що перебував у повітряному просторі над Чорним морем, став місцем інциденту: один із пасажирів спричинив бійку, завдавши іншому пасажиру тілесних ушкоджень. Капітан повітряного судна затримав агресивного пасажира, вилучив відеозапис інциденту з камер спостереження і повідомив українське МЗС про подію. По приземленні у Борисполі, капітан передав матеріали та затриманого відповідним правоохоронним органам.

1) Який строк затримання дозволено капітану у цьому випадку?

2) Хто має здійснювати досудове розслідування?

3) Який документ капітан мав скласти?

Задача 4

На українському судні, що перебувало в порту Греції, було виявлено зникнення частини вантажу. Капітан провів особисті обшуки двох підозрюваних та тимчасово вилучив мобільні телефони. Один із затриманих заявив про незаконність дій капітана. Після повернення до України адвокат подав скаргу на недотримання процесуальних норм. Слідчий почав перевірку законності процесуальних дій капітана судна.

1) Чи мав право капітан вилучати речі без ухвали суду?

2) Хто має здійснити перевірку дій капітана?

3) Куди повинні бути подані матеріали після прибуття судна до України?

Задача 5

У дипломатичному представництві України в Німеччині стався інцидент, у ході якого один з працівників вчинив розбійний напад на іншого. Керівник представництва особисто провів слідчі дії та затримав нападника. Однак виявилося, що сам керівник був потерпілим у цій справі. Він передав процесуальні повноваження своєму заступнику, який склав усі документи. Після повернення до України затриманий був переданий до органів досудового розслідування в Києві.

1) Чи правильно керівник передав повноваження іншій особі?

2) Який строк звернення щодо арешту майна?

3) Коли службова особа може бути залучена як свідок?

Тести:

1. Хто є службовою особою, уповноваженою на вчинення процесуальних дій у разі кримінального правопорушення в консульстві України за кордоном?

А. Капітан судна України

Б. Слідчий прокуратури

В. Керівник консульської установи

Г. Начальник поліції

2. Хто може бути затриманий капітаном судна України згідно з КПК?

А. Тільки іноземець

Б. Будь-яка особа, яка вчинила правопорушення

В. Громадянин України

Г. Лише член екіпажу

3. Який строк законного затримання особи керівником консульської установи згідно з КПК України?

А. 24 години

Б. 48 годин

В. 72 години

Г. До 10 діб

4. Де здійснюється досудове розслідування щодо правопорушень на суднах України, що перебувають за кордоном?

А. За місцем виявлення правопорушення

Б. У Києві

В. За місцезнаходженням порту приписки

Г. У посольстві України

5. Що повинен зробити прокурор з тимчасово вилученим майном після доставки особи в Україну?

А. Передати поліції

Б. Подати клопотання про арешт не пізніше наступного робочого дня

В. Передати суду

Г. Повернути його власнику через 3 дні

До теми 11

Задачі

Задача 1

У кримінальному провадженні щодо громадянина С. за підозрою у вчиненні злочину, передбаченого статтею 111 КК України, було встановлено, що він перебуває на тимчасово окупованій території та оголошений у міжнародний розшук. Прокурор подав клопотання до слідчого судді про здійснення спеціального досудового розслідування. У клопотанні були викладені підстави підозри, місце перебування підозрюваного та перелік свідків. Слідчий суддя в межах 10 днів розглянув клопотання. Підозрюваний захисника не мав, тому суд призначив адвоката. Було заслухано двох свідків. Суддя виніс ухвалу про задоволення клопотання. Інформацію про підозрюваного внесли до ЄРДР. Ухвалу оприлюднили на сайті Офісу Генпрокурора.

Які обов’язкові підстави необхідні для ухвали про in absentia?

Який строк розгляду клопотання слідчим суддею?

Що відбувається, якщо підозрюваний не має захисника?

Задача 2

Громадянина Л. підозрюють у вчиненні злочину за ч. 2 ст. 191 КК України. Він виїхав до країни, визнаної державою-агресором, та не з’являється на виклики. Прокурор подав клопотання про спеціальне досудове розслідування. У суді виявилося, що у клопотанні відсутні відомості про розшук Л. Суддя ухвалив повернути клопотання прокурору. Після внесення виправлень прокурор подав повторне клопотання. Суд розглянув його та задовольнив. Захисник отримав копії всіх документів. Повістки були опубліковані в офіційних ЗМІ. Л. вважається ознайомленим із викликами.

Які формальні вимоги до клопотання про in absentia?

Чи допускається повторне подання клопотання?

Який механізм інформування підозрюваного про виклики?

Задача 3

Прокурор подав клопотання про спеціальне розслідування щодо П., якого передали для обміну як військовополоненого. У клопотанні вказано, що обмін уже відбувся. Суд розглянув документи та допитав двох свідків. Захисник оскаржував допустимість розслідування, стверджуючи, що особа не переховується. Суд визнав наявність достатніх підстав та дозволив проведення розслідування in absentia. Справу зареєстрували в ЄРДР, і відповідні матеріали оприлюднили. Підозрюваний згодом з'явився до органу досудового розслідування добровільно. Справу щодо нього продовжили за загальною процедурою. Захисник клопотав про припинення спеціального провадження. Орган досудового розслідування ухвалив відповідне рішення.

Які додаткові підстави для in absentia передбачені у разі обміну військовополоненого?

Що відбувається зі справою, якщо підозрюваний добровільно з'явився?

Чи має значення добровільна поява для подальшого провадження?

Задача 4

У кримінальному провадженні щодо декількох осіб прокурор звернувся з клопотанням про здійснення спеціального розслідування лише щодо громадянина К., який перебуває в міжнародному розшуку. Інші підозрювані перебували на території України. Суд розглянув клопотання тільки стосовно К. Щодо інших слідство тривало за загальною процедурою. Під час розгляду суддя заслухав свідка та дослідив додані матеріали. Ухвалу про in absentia винесено лише для К. Суд повідомив прокурора та захисника. Копію ухвали направлено до ЄРДР та опубліковано. Розслідування продовжено відповідно до статей КПК.

Чи допускається in absentia стосовно одного із кількох підозрюваних?

Чи обов'язково проводити розслідування щодо всіх осіб за однією процедурою?

Який порядок внесення ухвали слідчого судді до ЄРДР?

Задача 5

Громадянин Т. підозрювався у вчиненні злочину, передбаченого статтею 258-3 КК України. Він перебував на тимчасово окупованій території. Прокурор звернувся до суду з клопотанням про проведення in absentia. У клопотанні було вказано про ухилення від правосуддя та перебування Т. в розшуку. Суд задовольнив клопотання. Оприлюднення виклику здійснено на сайті Офісу Генпрокурора. Т. не з'явився. Захиснику було направлено всі копії процесуальних документів. Слідчий доповів про нові епізоди щодо Т. Прокурор вирішив продовжити розслідування у межах in absentia.

Які обов'язки покладаються на прокурора при здійсненні розслідування in absentia?

Чи є достатнім обґрунтуванням перебування особи на окупованій території?

Які процесуальні наслідки неявки підозрюваного за повісткою, опублікованою в ЗМІ?

Тести

1. У якому випадку допускається здійснення спеціального досудового розслідування (in absentia)?

А. Якщо особа є неповнолітньою

Б. Якщо підозрюваний виїхав у відпустку за кордон

В. Якщо підозрюваний перебуває на тимчасово окупованій території або оголошений у міжнародний розшук

Г. Якщо особа не відповідає на телефонні дзвінки слідчого

2. Хто має право звернутися до суду з клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування?

А. Потерпілий

Б. Захисник

В. Слідчий за погодженням із прокурором або прокурор

Г. Секретар судового засідання

3. Який строк розгляду клопотання про in absentia передбачений законом?

А. 5 днів

Б. 10 днів

В. 15 днів

Г. Не встановлено

4. Як підозрюваний вважається належним чином повідомленим про виклик у разі in absentia?

А. Якщо його особисто повідомив прокурор

Б. Якщо повістку залишили за адресою його реєстрації

В. З моменту опублікування повістки у ЗМІ загальнодержавної сфери та на сайті Офісу Генпрокурора

Г. Якщо повістку вручено родичам підозрюваного

5. Яке рішення приймається у разі добровільної появи підозрюваного, щодо якого здійснюється in absentia?

А. Розслідування завершується достроково

Б. Застосовується нове in absentia

В. Розслідування продовжується за загальними правилами

Г. Суд негайно закриває провадження

До теми 12

Задачі

Задача 1

1. Дільничний офіцер поліції, прибувши на виклик, виявив чоловіка у стані алкогольного сп'яніння, який чинив опір при спробі затримання. Чоловік, перебуваючи на дорозі, розбив скло вітрини магазину. Дільничний затримав його на місці події. Після затримання було здійснено особистий обшук, під час якого вилучено предмет, яким завдано шкоди майну. Затриманому пояснили підстави затримання та роз'яснили права. Через дві години його доставили до медичного закладу, де було підтверджено сп'яніння. Після освідування особу доставили до відділу поліції. Дізнавач оформив повідомлення про підозру. Протягом наступних 24 годин прокурор ухвалив рішення про передачу справи до суду. До обвинувального акта було долучено фото з місця події та пояснення свідків. Справу передано до суду у спрощеному порядку.

Чи було правомірним затримання у цьому випадку?

Чи дотримано строк затримання відповідно до КПК України?

Чи є підстави для спрощеного провадження у суді?

Задача 2

2. Під час патрулювання поліцією було зупинено водія, який, за ознаками, перебував у стані наркотичного сп'яніння. Водій відмовився проходити медичне освідування. У нього вилучено водійське посвідчення, а сам він був доставлений до медичного закладу. Через відмову – освідування проведено за рішенням лікаря. Результат освідування підтвердив наявність наркотичних речовин. Особа затримана на 3 години без ухвали суду. Дізнавач підготував повідомлення про підозру, яке було погоджено з прокурором. Після ознайомлення з результатами освідування, особа подала клопотання про експертизу. Прокурор надав дозвіл на проведення експертизи. Досудове розслідування завершено протягом 10 днів.

Яка особливість затримання осіб у стані сп'яніння за кримінальні проступки?

Чи може дізнавач тимчасово вилучити посвідчення водія?

Чи правомірним було рішення про проведення експертизи?

Задача 3

3. Працівник поліції виявив особу, яка вчинила дрібне хуліганство, розмалювавши стіну адміністративної будівлі. Після затримання під час особистого обшуку виявлено фарбу та балончик. Затриманого тримали в приміщенні дільниці три години, після чого відпустили. Речі, що були при ньому, вилучено, складено протокол. Дізнавач виніс постанову про визнання їх речовими доказами. Через два дні особу повідомили про підозру. Потерпілий згоден на спрощене провадження. Підозрюваний визнав вину та написав відповідну заяву. Матеріали передано до суду зі спрощеним клопотанням. В суді вирок було винесено без проведення засідання.

Чи є законними вилучення речей без ухвали суду у цьому випадку?

Які процесуальні дії дізнавач має виконати для оформлення речових доказів?

Чи є передумови для розгляду у спрощеному провадженні?

Задача 4

4. Підозрюваного у пошкодженні транспортного засобу було затримано на місці події. Дізнавач оформив протокол затримання і виніс постанову про вилучення засобів вчинення правопорушення. Протягом 48 годин затриманому вручено повідомлення про підозру. Через день прокурор повернув дізнавачу провадження з письмовими вказівками для додаткового розслідування. Підозрюваного звільнено після 72 годин тримання під вартою. По завершенню додаткових дій, провадження було направлено до суду. Підозрюваний та потерпілий не заперечували проти розгляду без судового засідання. Було дотримано обов'язку щодо вручення матеріалів дізнання. Прокурор забезпечив їх вручення поштою. Суд прийняв вирок за матеріалами дізнання.

Чи дотримано строк затримання у цьому випадку?

Який порядок вручення матеріалів дізнання передбачено законом?

Які строки має прокурор для дій після отримання матеріалів дізнання?

Задача 5

5. Після повідомлення про дрібну крадіжку у торговому центрі, поліція затримала підозрюваного. У нього вилучили предмет крадіжки. Особу доправили до дільниці, де затримання тривало 2 години. Дізнавач провів особистий обшук, результати якого долучено до протоколу. Було складено повідомлення про підозру, яке погоджене з прокурором. Після погодження, прокурор направив справу до суду. Згодом підозрюваний оскаржив результати медичного освідування. Дізнавач звернувся до експерта. Після експертизи, результати долучено до матеріалів справи. Суд визнав особу винною на підставі спрощеного провадження.

Які особливості процедури медичного освідування у дізнанні?

Чи мав право дізнавач звертатися до експерта за новим висновком?

Чи є підстави вважати докази допустимими у цьому випадку?

Тести

1. 1. Хто визначає дізнавача, який здійснюватиме досудове розслідування у формі дізнання?

A. Прокурор

B. Начальник слідчого відділу

C. Керівник органу дізнання

D. Слідчий суддя

2. Який максимальний строк затримання особи, що перебуває у стані алкогольного сп'яніння, за кримінальний проступок відповідно до ст. 298-2 КПК?

A. 1 година

B. 3 години

C. 24 години

D. 72 години

3. Який запобіжний захід передбачений у ст. 299 КПК для кримінальних проступків, окрім затримання?

A. Домашній арешт

B. Особисте зобов'язання або особиста порука

C. Узяття під варту

D. Тимчасове вилучення майна

4. Який процесуальний документ зобов'язаний скласти дізнавач після вилучення речей під час затримання?

A. Постанова про обшук

B. Ухвала суду

C. Протокол або запис у протоколі про затримання

D. Клопотання до суду

5. Протягом якого строку прокурор повинен ухвалити рішення після отримання матеріалів дізнання разом з повідомленням про підозру?

A. 12 годин

B. 24 години
C. 48 годин
D. 3 дні

До теми 13

Задачі

Задача 1

У зв'язку з веденням активних бойових дій в області відсутній доступ до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Дізнавач, отримавши повідомлення про вчинення злочину, виїхав на місце події та провів огляд. Він зафіксував результати технічними засобами фіксації, а через добу виніс постанову про початок досудового розслідування. Через три дні відновився доступ до ЄРДР, і дізнавач невідкладно вніс відповідні відомості. Під час огляду дізнавач не зміг залучити понятих через небезпеку, тому обшук проводився без них, з обов'язковою відеофіксацією. Через відсутність суду слідчий суддя був недоступний, тому дозвіл на обшук було надано прокурором. У затриманого було вилучено зброю, яку приєднано до матеріалів справи. Матеріали фіксувалися в електронному вигляді через ризик втрати. Суддя пізніше отримав копії всіх документів. Огляд визнано допустимим доказом у справі.

Хто має право прийняти рішення про початок досудового розслідування за відсутності доступу до ЄРДР?

У яких випадках допускається проведення обшуку без понятих в умовах воєнного стану?

Яким чином забезпечується допустимість доказів, зібраних без належного процесуального оформлення?

Задача 2

У воєнний час у районному центрі було затримано особу, підозрювану у крадіжці з проникненням. Затримання відбулося без ухвали слідчого судді, оскільки були підстави вважати, що підозрюваний тікає з місця злочину. Протягом 24 годин затриманого не доставили до суду через відсутність транспортного сполучення. Було прийнято рішення провести засідання дистанційно за допомогою відеозв'язку. Через пошкодження зв'язку забезпечити відеозв'язок не вдалося, і особу звільнили. Прокурор виніс постанову про відновлення запобіжного заходу, щойно стало можливо. Згодом суд розглянув клопотання та ухвалив нову ухвалу про тримання під вартою. Обставини відсутності доставки до суду були належно задокументовані. Підозрюваному надали захисника дистанційно ще під час затримання. Справа була знову розглянута через 2 тижні після нормалізації ситуації.

Який максимальний строк затримання особи без ухвали суду під час воєнного стану?

Які дії вживаються у разі неможливості забезпечити участь затриманого у засіданні навіть дистанційно?

Які вимоги пред'являються до фіксації обставин неможливості доставки затриманого до суду?

Задача 3

В умовах воєнного стану прокурор втратив частину матеріалів кримінального провадження через обстріл. Було порушено кримінальне провадження щодо розкрадання гуманітарної допомоги. Судове засідання не відбулося через руйнування будівлі суду. Прокурор звернувся до іншого суду із клопотанням про відновлення втрачених матеріалів. Було долучено копії документів, що збереглись в електронній формі, а також відеозаписи. Суд визнав їх достатніми для часткового відновлення провадження. Далі була призначена дата нового підготовчого засідання. Суд зобов'язав прокурора повідомити всіх учасників провадження. Докази, що не підлягали відновленню, були виключені. Суд постановив ухвалу про часткове відновлення провадження.

Питання до задачі:

Які умови необхідні для відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження в умовах воєнного стану?

Які документи повинні бути додані до клопотання про відновлення матеріалів?

Яке рішення може прийняти суд у разі недостатності матеріалів для повного відновлення справи?

Задача 4

Слідчий суддя не мав змоги здійснювати правосуддя через евакуацію з прифронтової зони. Прокурор звернувся до керівника прокуратури з клопотанням про арешт майна підозрюваного. Керівник виніс відповідну постанову із зазначенням підстав та мотивів. Також він здійснив функції щодо дозволу на обшук у межах компетенції слідчого судді. Усі постанови були оформлені письмово та містили обґрунтування. Після відновлення роботи суду документи були подані на перевірку. Прокурор повідомив про свої дії прокурора вищого рівня. Суд визнав дії законними та залишив постанови в силі. Захист подав скаргу, однак вона була залишена без задоволення. Усі докази було визнано належними та допустимими.

Які функції може виконувати керівник прокуратури за відсутності слідчого судді?

Що повинна містити постанова керівника прокуратури у такому випадку?

Який порядок інформування про дії прокурора в умовах воєнного стану?

Задача 5

У період воєнного стану було затримано підозрюваного у вчиненні злочину проти життя. У зв'язку з небезпекою транспортування до суду, було організовано відеозв'язок. Прокурор клопотав про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Захисник долучився до засідання також дистанційно. Через перебої зі зв'язком засідання перервалося. Було прийнято рішення перенести розгляд, особу звільнили. Через два дні клопотання було розглянуто повторно, і ухвалено тримання під вартою. Суд врахував усі ризики та обставини. Захисник не подав заперечень щодо повторного розгляду. Особа була повторно затримана згідно з ухвалою суду.

Чи допускається повторне звернення з клопотанням про обрання запобіжного заходу після звільнення особи в умовах воєнного стану?

Які особливості участі захисника в дистанційному судовому засіданні?

Що відбувається у разі технічної неможливості завершити судове засідання дистанційно?

Тести

1. Хто приймає рішення про початок досудового розслідування у разі відсутності технічної можливості доступу до ЄРДР в умовах воєнного стану?

A) Голова суду

B) Сторона захисту

C) Дізнавач, слідчий або прокурор (викреслено)

D) Адвокат

2. У разі неможливості доставки затриманої особи до слідчого судді у строк, передбачений ст. 211 КПК, особа:

A) Тимчасово передається військовій поліції

B) Продовжує перебувати під вартою без рішення суду

C) Підлягає негайному звільненню (викреслено)

D) Перебуває під контролем органу дізнання

3. Який орган виконує повноваження слідчого судді за відсутності об'єктивної можливості їх виконання?

A) Верховна Рада України

B) Міністерство юстиції

C) Керівник відповідного органу прокуратури (викреслено)

D) Служба безпеки України

4. Як обов'язково має бути зафіксовано обшук або огляд без понятих в умовах воєнного стану?

A) Протоколом з підписами свідків

B) Відеозаписом за допомогою доступних технічних засобів (викреслено)

C) Рапортом слідчого

D) Усною заявою понятих

5. Який максимальний строк може бути встановлений для продовження тримання під вартою в умовах воєнного стану за постановою керівника органу прокуратури?

A) 10 днів

B) 15 днів
C) 1 місяць (викреслено)
D) 45 днів

До теми 14

Задачі

Задача 1

Суд отримав обвинувальний акт щодо громадянина О., якого обвинувачують у вчиненні кримінального проступку. Проте розгляд було призначено на восьмий день після надходження акта. Захист наполягав, що суд порушив п’ятиденний строк, встановлений статтею 381 КПК. Прокурор вважає, що затримка не має істотного значення для справи. Під час розгляду обвинувачений визнав вину та просив призначити покарання без судового засідання. Суд вирішив завершити розгляд у спрощеному порядку, не заслуховуючи учасників. Після ухвалення вироку сторона захисту подала апеляцію. В апеляції йдеться про порушення строків і неналежне інформування обвинуваченого. Апеляційний суд розпочав провадження. Питання виникли щодо правомірності дій суду першої інстанції.

Питання:

Чи допустиме порушення п’ятиденного строку призначення розгляду?

Які наслідки можуть мати процедурні порушення під час спрощеного провадження?

Чи обов’язкова присутність обвинуваченого при спрощеному розгляді?

Задача 2

Після затримання громадянина Л. за вчинення дрібної крадіжки обвинувальний акт було направлено до суду. Суддя призначив розгляд у порядку, передбаченому статтею 382 КПК України. Обвинувачений письмово погодився на спрощений порядок без присутності в суді. Захисник заявив, що погодження було надано під тиском. Суд ухвалив вирок без заслуховування сторін. Копію вироку надіслали учасникам наступного дня. Після ознайомлення захисник подав апеляцію. Апеляція ґрунтується на порушенні права на захист. Прокурор заперечив, вважаючи процедуру дотриманою. Справа набула публічного розголосу через швидкість розгляду.

Питання:

Чи законним є розгляд справи без участі обвинуваченого?

Які підстави можуть бути для визнання згоди недійсною?

Які гарантії права на захист повинні бути дотримані в спрощеному провадженні?

Задача 3

У справі про адміністративне правопорушення, перекваліфіковане в кримінальний проступок, суд отримав обвинувальний акт. Суддя вивчив матеріали та постановив вирок без судового засідання. Потерпілий дізнався про вирок вже після його ухвалення. Він звернувся до суду зі скаргою про недопущення до провадження. Суд пояснив, що участь потерпілого в спрощеному провадженні не є обов’язковою. Прокурор підтримав судове рішення. Потерпілий наполягає на порушенні його прав. Захисник обвинуваченого також сумнівається в обґрунтованості вироку. Апеляційна інстанція відкрила провадження за скаргами. Питання стосуються участі потерпілого та прозорості процедури.

Питання:

Чи є обов’язковою участь потерпілого у спрощеному провадженні?

Які наслідки недопуску потерпілого до участі в провадженні?

Які умови дозволяють суду ухвалити вирок без судового засідання?

Задача 4

Громадянка М. була затримана за хуліганські дії. Після дізнання вона підписала згоду на розгляд обвинувального акта без участі у суді. Суддя ознайомився з матеріалами справи та виніс вирок через три дні. Обвинувачена була засуджена до штрафу. Копію вироку вона отримала поштою. Після ознайомлення подала апеляцію, зазначивши, що не розуміла значення наданої згоди. Адвокат вказав на формальність дізнання. Суд апеляційної інстанції перевірив дотримання процесу. Було виявлено відсутність роз’яснення прав при підписанні згоди. Справу повернули на новий розгляд.

Питання:

Яке значення має інформована згода обвинуваченого у спрощеному провадженні?

Чи є підстави для перегляду вироку у випадку відсутності належного роз'яснення прав?

Які дії має вчинити суд при виявленні порушень процедури?

Задача 5

До суду надійшов обвинувальний акт щодо неповнолітнього Р., обвинуваченого у вчиненні крадіжки. Прокурор наполягав на спрощеному провадженні. Захисник був проти, посилаючись на вік і необхідність індивідуального підходу. Суддя вирішив заслухати сторони у відкритому засіданні. На розгляд було викликано батьків обвинуваченого. Під час розгляду з'ясувалося, що неповнолітній не розумів суті провадження. Суд визнав необхідним застосувати загальну процедуру. Розгляд справи відбувався з участю психолога. Після всебічного вивчення справи винесено виправдувальний вирок. Прокурор подав апеляцію на рішення суду.

Чи допустиме застосування спрощеного провадження до неповнолітніх?

Які гарантії повинні бути дотримані щодо неповнолітніх у кримінальному провадженні?

Тести:

1. У який строк суд має призначити судовий розгляд після отримання обвинувального акта щодо кримінального проступку?

А. У десятиденний строк

Б. У семиденний строк

В. У п'ятиденний строк

Г. Протягом місяця

2. Якою є умова для розгляду обвинувального акта без проведення судового засідання?

А. Відсутність прокурора в судовому засіданні

Б. Визнання обвинуваченим вини

В. Неоспорювання обвинуваченим встановлених під час дізнання обставин

Г. Відсутність потерпілого в суді

3. Яким чином ухвалюється вирок у спрощеному провадженні?

А. Після дослідження всіх доказів у судовому засіданні

Б. На підставі висновку експерта

В. На підставі визнання обвинуваченим своєї вини

Г. На підставі обставин, встановлених органом досудового розслідування, які не оспорюються

4. Коли копія вироку в спрощеному провадженні надсилається учасникам?

А. Протягом 3 днів з моменту ухвалення

Б. У день ухвалення вироку

В. Не пізніше наступного дня після ухвалення

Г. Протягом тижня з моменту ухвалення

5. Чи може вирок у спрощеному провадженні бути оскаржений?

А. Ні, він остаточний

Б. Так, у загальному апеляційному порядку

В. Так, з урахуванням особливостей, передбачених ст. 394 КПК

Г. Лише за дозволом суду першої інстанції

6. Хто має право ініціювати спрощене провадження?

А. Лише прокурор

Б. Лише суд

В. Обвинувачений або прокурор

Г. Будь-який учасник кримінального провадження

7. Яке з наведених положень відповідає вимогам до вироку у спрощеному провадженні?

А. Вирок не потребує обґрунтування

Б. У вироку не зазначаються докази, лише обставини, які не оспорюються

В. Вирок не містить інформації про учасників провадження

Г. Вирок затверджується прокурором